

Tractatus .x.

hic est filius dextre. filius in potioribus donis celestium collocandus. moriturus in eius partu. Rachel. quia dum celestia mens rimatur oportet ut ratio succubatur. et huic vite moriturus quia non videbit me homo et visuet ait dominus ad moysen. Hic est beniamin adolescentulus in mentis excessu. Et ubi? Est nempe in ecclesiis ubi benedicitur domino. Et que sunt ecclesie nisi conuocationes tam cogitationum quam affectionum sanctarum? Psallunt meditationes sancte domino cum iuenculis inspirationibus tympanizationibus in corpore mortificato. Preueniunt principes angeli. Iuncti psallentibus in medio iuencularum tympanistrarum. Ibi beniamin adolescentulus in mentis excessu. Suscipit dominus hunc puerum israel quam amantissimum est dominus. et habitat confidenter. et in eo sicut in thalamo. tota die amozabitur. quia manet in caritate. et omnis talis in deo manet et deus in eo. Denique deliciosus puer inter humeros dei per mutuos amplexus requiescit. Dixit in excessu suo omnis homo mendax. quia iam factus super hominem dicit in excessu mentis sue per humiliationem huius miserie. Proieci sum a facie oculorum tuorum. Usquequo domine auertis faciem tuam a me. quam facies tua plena est gratiarum quam adhuc velamine mortalitatis huius celas a me. O quantus vendit dominus noster Joseph in egyptum tenebrarum harum. quotiens iste frater suus beniamin minus descendit ad eum. Jungit osau-

sup magnificat

la cum amplexibus dum discretio prudens in humanis et contemplatio prudens in diuinis. vna veritatis sententia veniunt. Sic iustitia de practiciis. et pax de speculatiuis osculate sunt. Cur ita? Nimirum quia misericordia et veritas obusauerunt sibi. de quibus vterque gloriatur. Misericordia tua et veritas tua semper susceperunt me. Et tu domine Iesu per quem facta est misericordia et veritas. cuius currus est decem milibus multiplex. Currus igneus vehens ad celestia. Cuius equitatus victoriosus est in curribus pharaonis. trahens sponsam ad te. Suscipe seruum tuum in bonum. non calumnient me superbi inimici mei. dum loquar eis in porta obitus mei. Obstituatur sapientia tua. suscipiens causam anime mee furores calumnie sue. recordatur soli misericordie tue. domine Iesu spes vltima anime mee: **Explicit**

Incipit tractatus .xi.
Dramaticus sub duplici partitione super illo versu. Sicut locutus est ad patres nostros. Prima partitio de contemplationibus marie super locutione dei per prophetas et maxime per semet ipsum incipiendo ab euangelica narratione. iuxta compilationem nouiter factam que dicitur vnum ex quatuor per notulas quadraginta sub rubrica prima. In principio erat verbum. Non datur intelligi quantum super reliquis sermo pretiosior esse posset

Partia
Iacobus dicitur
res miris
Mullane
moris olim
ms est in p[ro]p[ri]o
tis Doulline locut[us] est in filio
seruabat de maria. h[ic] scribitur Luc
oia verba hoc dicens in con
in. Et scribat de nouo noua ser
et scribitur erat p[ro]phetas q[ui] p[ro]p[ri]e
de obitu suo noua et vetera
m[er]itis et p[ro]p[ri]e q[ui] v[er]bo suo ser
oia p[ro]p[ri]a v[er]ba et noua.
sicut. Quo p[ro]p[ri]o no[n] obicit
Iob. Simil[iter] loquit[ur] de et ip[s]i
reperit. Quo p[ro]p[ri]a v[er]ba p[ro]p[ri]e
reperit. Simil[iter] locut[us] est
duo h[ic] ardui q[ui] p[ro]p[ri]e de
bi d[omi]ne misericordie. **Maj[or]**
tus est locut[us] est in
dupliciter. Simil[iter] in terminat. ma
applicat in t[er]m[in]o. v[er]bo simel in ce
nitate locuti no[n] reperit. Et v[er]ba
t[er]m[in]o multa auerunt. **Et** q[ui] p[ro]p[ri]e
que sic duo misericordie et veri
tas suspensas. **Contra** inde v[er]ba
fuit cantal[us]. Et misericordie
v[er]ba a p[ro]p[ri]e in p[ro]p[ri]e t[er]m[in]o
rib[us] in. **Sup[er]** quo v[er]ba h[ic] scribitur
est. **Dispositio** h[ic] scribitur est t[er]m[in]o
ni. **Est** aut[em] locutio a nec intrinsecu
collocatio si referent[ur] collat[us]
marie sup[er] v[er]bis illis que locut[us]
est dominus in p[ro]p[ri]o et p[ro]p[ri]e. q[ui] p[ro]p[ri]e
locut[us] est in filio qui fuit semel
ai dominus locut[us] est. **Maj[or]**
no re magnifica valde. et aut[em]
quod dicitur no[n] sit finis. **Dicitur**

Paritio

Sicut locutus est ad patres nostros Magister Multifarie multisque modis olim deus locutus est in patribus et prophetis. Nouissime locutus est in filio. **C**onseruabat autem maria. sic scribit Lucas omnia verba hec deferens in corde suo. **C**onseruabat ne dum noua sed vetera. **S**icilis erat paterfamilias qui profert de thesauro suo noua et vetera. **S**imilis et sponse que dilecto suo seruat omnia poma vetera et noua. **D**iscipulus. Quo pacto non obuiat deum Job. Semel loquitur deus et ipsum non repetit. Quomodo propterea verbum patris non repugnat. Semel locutus est deus. duo hec audiui. quia patris dei est. et tibi domine misericordia. **M**agister. Locutus est semel deus. locutus est etiam multipliciter. Semel in eternitate. multipliciter in tempore. verbum semel in eternitate locutum non repetit. **E**x verbo temporalis multa audiunt. **I**nter que precipue sunt duo misericordia et veritas seu potestas. **C**eterum inde versiculus cantici huius. **E**t misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. **S**uper quo tractatur habitus est. **D**iscipulus. **H**abitus est memini. **E**sset autem iocunda nec infructuosa colloquutio si recenserent collationes marie super verbis illis que locutus est dominus in patribus et prophetis. que preterea locutus est in filio qui fuit semine abrahe cui dominus locutus est. **M**agister. **L**ocas ad rem magnificam valde. et cuius magnitudinis non sit finis. **D**icam tamen ex

Prima

ccxx

in finitis paucissima que maria deferrebat in corde suo de locutione domini. **T**u ex minimis collige quantum magna potueris. **I**nterroga paruere quantum volueris super his omnibus que contemplantur est mens marie sapienter. **V**ideo autem ita conuenienter incipe si dixeris contulisse maria in corde suo. quemadmodum profecerit omnia que sibi dicta fuerant ab eo iuxta cognate Elizabeth vaticinium. **E**st enim magnificentie proprietatis. consumatio fortis inchoatorum. sicut ad magnanimitate spectat aggressio considerata magnorum. **L**audans igitur et magnifice gratias agens domino cuius perfecta opera se continebat in psalterio hoc decacordo per mentis iubilum. **D**iscipulus. **P**lacent ista. **M**agister. **L**icet autem de multitudine magnificationis marie multa perquirere. **M**ulta iam sane dicta sunt sed eo plura supersunt tanquam de infinito quodam pelago cuius quantitate non molis sed virtutis accipientibus semper ultra contingit accipere. **N**eq; videmus idcirco ab hauriendo desistere. sed insistere ad refocillationem animarum nostrarum que non arescent sicut. dum fons ortorum. dum puteus aquarum viuentium fluunt impetu non impediti de libano candoris virginis scaturientis in abundantia de fontibus saluatoris christi sui. **C**eteris quippe per partes datur. marie autem **H**ieronymo teste se infundit gratie plenitudo tota. **D**e deo salutatur anthono

Partitio

ascenderet. Porro ne te forrasse ordo gestorum sollicitet perge quorsuz volueris in contemplationibus beate marie virginis recensendis. quoniam nec euangelistarum traditio doctrinalis ordini se gestorum per omnia conformauit. Sentis ex ista compilatione laboriosissima que nuper edita est ex quatuor ut vnum neque veritati tantum euangelice. neque deuotioni. neque doctrine deperit aliquid salutari. **Magister.** Contemplabatur eo tunc maria solitaria secum frequenter omnia que viderat vel audierat que contrectauerat de verbo vite sicut eius custos virginis Johannes de se pro multis loquitur dicens. Quod fuit ab initio. quod vidimus. quod audiuius. quod oculis nostris perspeximus et manus nostre contrectauerunt de verbo vite. et vita manifestata est. et vidimus et testamur et annunciamus vobis vitam eternam que erat apud patrem. et apparuit nobis. Hoc testimonium in nulla fuit eminentius creatura pura quam in maria verificatum. que verbum vite nedum vidit nedum audiuit nedum contrectauit sed concepit. peperit. lactauit et aluit. Ceterum multa sunt quorum sola sibi conscia fuit nec prodidit dicens. Secretum meum mihi. Multa que potuerunt se sola reuelante cognosci. quorum fecit participes apostolos et euangelistas maxime Lucam. Cognouit viuente Joseph virginis sponsio suo singula que dominus

Prima

ccxxi

noster subditus eis operatur et usque post obitum felicem eiusdem Joseph custodis et testis fidelissimi quando cessit ipsa in custodiam peculiarem filii sui sequens eum quocumque iret presens in omnibus que faceret et doceret usque dum custodie Johannis in cruce tradita est. **Discipulus.** Offer si habes vel auctoritatem vel rationem de sequela matris toto tempore christi predicantis hac illaque discurrentis per ciuitates et castella que venerat ad hoc sicut respondit ipsum retinere volentibus. Talis autem discursus videbatur importunus verecundie virginali. honori maternali sexus. insuper etatisque fragilitati. **Magister.** Conuenientissimus ergo fuit comitatus talis matris cum filio. Viri nempe viduata solacio fuit. filius quoque predicans matris indigebat obsequio quoniam non reuinit extraneas etiam mulieres se sequi. sibi quod ministrare de facultatibus suis pro omne iter quod erat ipse factururus. Testatur hoc euangelica narratio que matris societate expressit locis pluribus ut in nuptiis dum dixit filio. Vinum non habent. ut postmodum dum descendit capharnaum infidelium ciuitatem ipse et mater sua. dicit Johannes. Quanto probabilis credenda est ascendisse cum eo Iherosolimam sanctam ciuitatem ubi vidit filium qui cum fecisset quasi flagellum de funiculis. omnes eiecit de templo. Legimus preterea

Tractatus xl.

q̄ mater Ihu sepe quesuit loqui et foris stans et insequens. Qd̄ insup̄ efficaci⁹ afferre possum⁹ argumen- tū presentie cōtinue q̄ illud dñi filii us ignominiosissime morti tradit⁹ tus esset. voluit beatissimam matrem adesse conspēctricez. De discipulis rursus et apostolis scribit lucas post passionē dñi q̄ erant per- seuerātes in oratione cū mulierib⁹ et maria matre Ihu. Porro si fili⁹ non habebat vbi caput reclinaret hoc ip̄m p̄babile de paupe vidua matre sentire. Fouebat̄ igit a filio. Legim⁹ quatuor philippi filias p̄phetissas sequentes ip̄m predican- tē. Ap̄ls quoq̄ dicebat se potesta- tem habere sorozē circūducendi si- cut et ceteri apostoli. Deniq̄ qd̄ charitas materna velit et audeat. quid filialis retribuatur pietas Au- gustin⁹ cū Monica testis assit. **D**iscipulus. Probatā satis estimo seq̄ lam marie v̄tinuā cū filio q̄ nobis afferet nō mediocrem cōtemplatio- nū suaz materiā atq̄ fidem p̄ vni- uersam totius euangelice seriei nar- rationē. Quinetiā maria cōtempla- bat̄ ea que didicerat infantula sub parentū domestica disciplina. De hinc que toto puellaris etatis tpe didicit et p̄legit in templo sub do- ctrina sacerdotū cū alijs virginib⁹ de sacerdotali regali q̄ p̄sapia no- bilē trahentib⁹ originem erudita. Tandē reliqua tā ab euangelistis posita q̄ longe plura non posita p̄ totū beatissime vite sue cursum esti-

sup magnificat

mam⁹ multa nimis Inuenire tuū ē Incipe quō placuerit. Dignabit̄ spero sese n̄o qualicunq̄ sermone laudari. quā audire videor exhor- tātem omnes p̄ verba p̄ris sui da- uid. Magnificate dñm mecum. et exaltem⁹ nomen eius in id ip̄m. di- centes Magnificat anima mea dñm quoniā hic est finis noster. ista sal⁹ ista p̄fectio. istud p̄ncipiū et vlti- mū creature rationalis op⁹ bonū.

Cōtemplatio marie p̄eci- pua fuit de magnificando dñm. Causā vero posuisti. Et dicant sp̄. Magnificet̄ dñs ait p̄pha qui diligūt salutare tuū qd̄ est xp̄s verbū in p̄ncipio apud pa- trē. Deus de deo. p̄ quē omnia fa- cta sunt. p̄ quē et destructa p̄ p̄c̄m resecta sunt. quoniā verbū caro fa- ctū est et habitauit in nobis. Et qz cōtemplabat̄ mens marie quem ad- modū futurus erat deus homo fa- ctus. Iudeis in scandalū et gentib⁹ in stultitiā et derisum. voluit a ma- gnificatione dñi salutaris sui canti- cum inchoare significans. nihil in depressione diuine magnificentie factū esse p̄ incarnati verbi myste- rium. noua potius mentis n̄re ocu- lis **C**ōmagnificentissime deus lux tue claritatis insulsi ut dñi deū visi- biliter agnoscamus per hūc inuisi- bilium amore rapiamur. **D**iscipu- lus. Iste causa probabilis est cur a magnificentia sumpsit exordi- um. dum recreata considerat per exinanitionem passionis. ¶

Cōtemplatio
Sicut dñi antequam
sūt p̄ verbū nōne dñm
ficatio creaturaz
gnoliosā laudat q̄ magni-
nā creaturā. **M**agnificat
nōne dñm q̄ salutaris cō-
tando p̄fectio verbo. **C**ōm-
p̄nti⁹ voluit dñs fieri in celo et
in terra in mari et in om̄ib⁹ ab ip̄s
Ihu quippe dñs appellat. q̄ sub
istā habuit creaturaz iure suo fa-
ctū aut ab eo fieri possibilem. **D**e-
ro h̄ querit a maria de reb⁹ cō-
tis in tali memoria numero et co-
ne rōne p̄ omni ratione ponit
spondere. **D**ñs est. qd̄ bonū fuit
oculis suis hoc fecit. et qd̄ fecit
us in ip̄o n̄ra erat. et rita in al-
bonit̄ et lux in t̄m̄is luce. et
nōne cū nō q̄b̄m̄erit. **D**icit
gulus. Tollit̄ et hoc caritativ-
et h̄it̄ scrutatū scrutatio velle
tū sepe non ad se h̄erit. non ad
mentā coris sui nimis exagraz
qua nocuit immensas dei clarit-
tē attendit. s̄ q̄ v̄tinuā q̄ facta
sua. q̄o facta sūt iūta et resecta
tota ratio est cōm̄p̄ntis et om̄i-
sciens volūtas cōp̄ntis. **C**ōm-
gister. **C**ōtemplabat̄ in hoc t̄m̄e
gelico Jobis cultoris sui p̄ncipi-
mens marie multo inaltu. **S**epe
abyssos q̄s solus dei penetrat. o-
lus. lucidior sup̄ solem. **S**iquis
deus ip̄e dñs q̄ inuenit ab ip̄s.
Ihu q̄ sup̄ om̄e creaturā h̄m̄it̄
toratā p̄ d̄c̄rib̄m̄ seueri partit̄

Partitio

Atuero dū attēderet omnia q̄ facta
sūt p̄ verbū nōne cōfestim a magni
ficatōe creaturaz assurrexit ad co
gnoscēdā laudādā q̄ magnitudi
nē creator. **M**agī. Assurrexisset nō
denego dīcturās ip̄az p̄tēa p̄po
suisse nomē domini q̄ salutaris cō
sonando psalmiste verbo. **O**mnia
quecūq̄ voluit dñs fecit in celo et
in terra in mari et in om̄ib⁹ abyssis
Ideo quippe dñs appellat̄ q̄ sub/
iectā habuit creaturaz. iure suo fa
ctā aut ab eo fieri possibilem. **P**or
ro si quererēt a maria de reb⁹ cōdi
tis in tali mensura numero et ordi
ne nōne p̄ omni ratione potuit re
spondere. **D**ñs est. qđ bonū fuit in
oculis suis hoc fecit. et qđ fecit pri
us in ip̄o vita erat. et vita erat lux
hominū. et lux in tenebris lucet. et
tenebre eū nō cōphenderūt. **D**iscip
ulus. **T**ollebat ex hoc curiosita
tē stultā scrutantiū scrutiniū volen
tiū sape non ad sobrietatē. non ad
mensurā cordis sui nimis exiguaz
qua nequit immensitas dei claudi.
Nō attendūt isti qđ omniū q̄ facta
sūt et quō facta sūt simul et refecta
tota ratio est om̄ipotens et om̄i
sciens voluntas opantis. **M**agī
gister. **C**ontemplabat̄ in hoc euan
gelico **J**obis custodis sui p̄ncipio
mens marie multo intuitu septem
abyssos q̄s solus dei penetrat ocu
lus. lucidior sup̄ solem. **S**iquidem
deus ip̄e dñs q̄ intuetur abyssos.
Ideoz sup̄ omnē creature scientiā
notatā p̄ cherubin sedere perhibet

Prima

cccxi

tur. **N**unc tenebras esse super faciē
abyssi moyses scēpsit. **H**inc de luce
diuina positū est. qđ tenebre eaz nō
cōphenderūt. nō negando qualem/
cūq̄ participationem huius lucis
velut vmbatilē **U**mbzā quippe di
cimus esse refulgentiā quondaz lu
cis. plus aut minusq̄ nō om̄ino/
daz lucis p̄uatiōnē. **S**ic angelus
est ordine naturali prima vmbra
seu refulgentia summe lucis parti
cipatio. **D**ia rationalis altera. **D**e
niq̄ vmbra cōgnitiue lucis occum
bit post vmbzā sensitīue virtutis
in vegetatiua ac deinceps. **D**iscip
ulus. **Q**uid de vita dicem⁹. **A**n ef
fulgeat similiter in creaturis et oc
cumbat. **M**agister. **S**i vita dicat̄
om̄ino illud qđ hz vim motiua sui
Cōclusim⁹ alibi qđ nulla res est sine
vita qm̄ naturalis amor omnibus
insitus est quo res quelibet tanq̄
pondere suo moueat mediate vel
immediate ad p̄p̄iū. centrū omniū
deū. **R**ationales creature per co
gnitiōnē diuīdam sibi. sed irratio
nales per separatāz. ferunt̄ nempe
ad loca sua per impetum amorosū
dei dirigentis vt a sagittante sagit
ta dirigitur petere signum quod sa
gittans intendit. **E**st igitur res q̄li
bet in deo quedaz vita. etiam p̄us
q̄ fiat. et hoc per rationem ydeale
non quidem extra deum put̄ **A**ri
stoteles arguit **P**latonem ydeas
posuisse sed in deo s̄m respect⁹ ha
bitos ad creaturas per intellectuz
paternū et p̄ verbū suū iūcto volū

Tractatus xl.

tatis amore quo vult de^o bonita-
tez suā ad extra communicare et lucē
immensā quodāmodo splendescē.
et vmbzatilē radiare. Alio qñ ipm
verbū diuinū vt sine volūrate tali
cōsideratū pure speculatiuū nō ope-
ratiuū censendū est. etiā dū p̄tendi-
tur seu p̄cedit comunicatiue ad p̄-
cessionē spūssandī q̄ amor est p̄ris
et filij. ¶ Praxis igit̄ nō attendit in
intellectu speculatiuo si ouēse se ha-
beat ad appetitum nisi p̄cedat ad
opationis rationē. Sicut alibi de
theologia q̄ sit speculatiua didici-
sti q̄uis ei⁹ finis p̄cipuus sit amor
dei et laus eius magnificās dñm.
Tūc vero diuinū verbū nō irra-
onabilē appellat̄ practicū dū diui-
na volūtas accipit ipm ad p̄ducti-
onē seu p̄ductibilitatē eoz omniū
q̄ facta sūt s̄m triplex fieri. vnū est
in mente angelica vel humana. **Sei-**
cundū in existentia p̄pria seu genē-
p̄prio et in esse formali suo. **Terz-**
puatio seu nihil dicit̄ sine verbo fa-
cta. nō qz sit aliq̄d extra intelligen-
tiā. sed ita qz nomen entis vel esse
vel existentie p̄hs extendit ad illa
circa que negocia^t intellect⁹ vt sūt
p̄uationes et relationes rōnis vt
cōplere significabilia ex fabricatōe
intellect⁹ cōponentis et diuisentis
cū filij⁹. ¶ **Discipul⁹.** **Grandes** sub
paucis collegisti cōtemplandī mate-
rias. redire placet ad illas abissos
septē quas innuis marie mentem
fuisse cōtemplatā. ¶ **Magister.** **Abis-**
sum dicim⁹ p̄funditatē. cui⁹ fund⁹

sup magnificat

aut termin⁹ nō p̄t ab inspicientib⁹
intueri. vide si non sit abissus talis
ip̄e bñdicit⁹ de^o trin⁹ et vnus in sua
maiestate nō p̄ respectū quēuis ex-
trinsecū cōsiderat⁹. qz nemo nouit
p̄rez nisi fili⁹. nec filiū nisi p̄r nō ex-
cluso tñ spūscō qui p̄sus est eius dē
cōgnitiōis essentialis cū patre et fi-
lio. **Sed** alias abissos numeram⁹
habendo respectū ad res exterio-
res maxime rationales que sole ca-
paces sūt beatitudinis eterne vel
p̄hennis miserie nunq̄d nō abissus
est misericordie dei que res viles
et de se nihilum dignata est facere
se ip̄a dignas atqz participes sue
pulcritudinis nobilitatis et hono-
ris immensaz vsqz adeo qz id ipm
sūt p̄ gratiā quod dei filius est p̄
naturā. **Hoc** intuebat̄ in spū p̄p̄ba
loquēs in p̄sona dñi. **Ego** dixi dñs
estis et filij excelsi omnes. **Siquidē**
dedit eis p̄tatem filios dei fieri nō
ex sanguinib⁹ corporeis p̄ volūta-
tē viri se cōmiscētis cū carnis sue. .i.
mulieris voluntate sed ex grē ger-
mine dum ex deo nati sunt per ver-
bum regenerans. quod ideo caro
factum est vt esset caro deus habi-
tans in hominib⁹ q̄ homines in eo
sup admirabili p̄sus vnitate. **Vis**
altera velut ex opposito tibi mōstre-
tur abissus. hec est incōprehensibil⁹
et horribil⁹ diuine iusticie seueritas
que proficit a facie sua rationalem
creaturā. reprobans et indurās eā
reputans eā indignā se ip̄o qui cre-
auit eam. **Subinde** sunt abissi due

Partitio
grationabiliter eo vult de
hominū (sicut aliquando) hinc
dicit. vult benedicti parati
percipere regni qd parati
bis ab cogitauerunt qd ne
las riv. **Advent** est. **Ter**
nū **Adm** considera duas ab
les vult intermediis que sūt r
ad vultu perenni. **De** quib⁹ n
ps. **Aliter** vult dñi mīa et vult
tas. **Et** q̄ incomprehensibilis fi
vrag vult. **Qm** est via q̄ vultu
hominū redit et nouissima eius d
cū ad mortē. **Et** vultu hinc
femina vultu infamia. **Diernan**
tama vultu certū in vultu
tam ambigua tā complexa. tā m
do et incerta vt vultu; sic n
sūt homo sicut hū et omnia in p
vultu sicut incerta. **Ad** vultu p̄ vultu
vultu sicut ad vultu per
hū vultu aut vultu hū vultu eris
paratū dū p̄sus negant. **dum**
vultu ap̄s vultu p̄sus paratū la
quo q̄; canap̄s se vultu. **O** q̄
vultu vultu mane vultu; la
p̄sus. **has** abissos vultu; la
vultu vultu. **Quia** vultu vultu in
salutare nō. **quo** ad vultu vultu
misericordie. **et** in dōcum vultu
vultu. **quo** ad vultu vultu vultu
et seueritatis vultu vultu. **Q** qu
vultu vultu sicut p̄sus. **quon-**
ens casto sicut magnificans vultu
secreta. **nec** aut ad vultu vultu
vultu aut vultu vultu. **sic** vultu
vultu quo ad vultu vultu

Partitio

proportionabiliter ad duplicem hanc
hominum sorte assignando. **Primus**
dices. venite benedicti patris mei.
percipite regnum quod paratum est vo-
bis ab origine mundi. quod nec oculus
vidit. **Audient alij.** **Ite maledicti.**
Demum considera duas abyssos
velut intermedias que sint vie
ad duplicem precedentem. **De quibus in**
ps. **Uniuerse vie domini misericordia et veritas.**
Ecce quod incomprehensibilis sit
vtraque via. **Quoniam est via que videtur**
homini recta. et nouissima eius du-
cunt ad mortem. **Et viceversa iustorum**
semita reputatur insania. **Alternatio**
tanta postremo cernitur in vtriusque istis
tam ambigua tam perplexa. tam timida
et incerta. vt vere didicimus sit. nec
scit homo finem suum. et omnia in fu-
turum seruantur incerta. **Latro pro tota**
vita sceleratus ad vnum petitionis ver-
bum meuit audire. hodie mecum eris in
paradiso dum petrus negauit. **dum**
iudas apostolus desperationis peiori la-
queo quam canapis se suspendit. **O** qui
quiescens mentem marie contemplantem sa-
pienter has abyssos arbitramur
deo dixisse. **Oculi mei defecerunt in**
salutare tuum. quo ad tres abyssos
misericordie. et in eloquium iusticie
tue. quo ad tres abyssos veritatis
et seueritatis eiusdem iusticie. **O** qui
quiescens expauit sicut paulus. quoti-
ens casto silentio magnificans dei
secreta. nec audaci temeritate sub-
intrans aut irrumpens suspirauit. **O**
altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei. sa-
pientiam quo ad intrinsecam abyssum

Prima

ccxxxi

diuinitatis. scientiam vero referamus
ad alias. **Sequitur quod incom-**
prehensibilia sunt iudicia eius. et in-
uestigabiles vie illius. **Has vocat**
psalmista. **catharactas.** **Abyssus**
ait abyssum inuocat in voce catha-
ractarum tuarum. **Discipulus.** **Consi-**
derans ista totus horrore scutior
totus ad me. meam quam vilitatem re-
siliens diuinam maiestatem trepidus
expauesco nec quid agam quid di-
cam. quo me vertam. quo fugiam
prostratus scio. **Magister.** **Prohice te**
totum securus in illum qui est deus
noster refugium et virtus. **Itaque pa-**
tre trahente venimus ad filium. **Filius**
vero pollicetur eum qui venit ad me
non eieciam foras. **Prohiciamus**
tota fide tota quam spe nos in manus
misericordie sue resiliences a scueri-
tate iusticie. **Non poterit misericor-**
dia claudere gremium redemptibus
que pro fugientibus requirendis. re-
parandis et saluandis in hoc mise-
rie deserto laceraata est spinis et cru-
ce clauata. **Postremo quid nisi ma-**
gnificentiam talis domini reucrea-
ris. exultans ei cum tremore dices
Domine deus magnificatus es
vehementer. **Rursus cum sapientis-**
sima mulierum. **Magnificat anima**
mea dominum. **Discipulus.** **Contem-**
plationem dic alteram marie. quia
proposui redire posterius super istam
de abyssis iudiciorum dei. qui ali-
quos misericorditer dat filios dei
fieri. coheredes regni. alijs ad inte-
ritum derelictis. iusto quidem sed oculi

Particio

nitioe q̄ se ip̄o q̄ de' est que null' dubitat esse vitā et primā vitā. alii oq̄n iam nō esset de' verbū suū vel ydee sue. Cui' rei absurditatē ipse etiā p̄hoz p̄nceps Aristl. ferre nō potuit. offerens cū Platone Porro noluit de' condens vniuersa latere penit' immensitatē lucis sue dū eā fecit splendescē p̄ creaturas quas omēs in sapientie sue luce cōstituit. **O**mnia in sapientia fecisti ait ps. fuit igit' homo missus a deo. q̄ spectator essz omniū opezz dei. qui qz testimoniū p̄hiberet de lumine. nō em̄ erat ille lux. sed vt testimoniū p̄hiberet de lumine. Erat lux vera q̄ illuminat omnē hominē venientez in hūc mundū. qz nullus illuminat ad cognitionē liquide et pure et perspicue v̄itatis absqz p̄ma luce s̄m triplex gen' cause efficientis exemplatis et finietis. quali dono. qua gr̄a. qualis oro p̄t esse maior. etiā p̄bie testimoniū. Erat p̄terea hōi missus a deo nomen **Johes** dū mūdi spectator in statu innocentie cōditus est vt testimoniū p̄hiberet de lumine. Videbat p̄mā lucē per speculū et in speculo creaturaz. nō in obscuritate enigmatis. Videbat et in imagine mentis sue et p̄ eā lucidius multo qz p̄ vestigiū vel speculū creature. nondū tñ intuebatur in sua quidditate nudā lucē. Sed heu homo cū in honore esset nō intellexit. opar' est iumentis insipientib' et filis fact' est illis. Propt̄ea tūc. euenit vt lux vera in mūdo essz

Prima

ccxxii.

p̄ quā fact' est mund'. Et mundus iste microcosm' eū nō agnouit. ad quē cognoscendū fact' erat. **D**iscipul'. Nihil adēn' attulisti in hac contemplatione marie s̄m p̄bica; rationē qd̄ sit ab hōie vere philosophante negandū si non sit auersus a vera luce deo p̄ tenebras p̄ccoz si nō sit obscuratū insipientis cor ei' nec datus in reprobū sensū. Si deniqz fuerit in eo gr̄a dei vt merito **Johes** appellet. Atvero si id qd̄ se quis ita possit ad v̄modū p̄bie flecti desidero cognoscē scz in p̄pria venit et sui eū nō receperunt. quot quot at̄ receperūt eū dedit eis potestātē filios dei fieri. his q̄ credūt in nōie eius. qui nō ex sanguinibus neqz ex voluntate carnis. neqz ex voluntate viri. sed ex deo nati sunt. Et verbū caro factū est. **M**gr. Non p̄t ad l̄faz expositio tradi nisi de incarnatione verbi. p̄ cui' fidez fuit hōies filij dei. cui' insup l̄falis **Johes** p̄eco fuit. vox et lucerna. Confitef hinc **Augustin'** q̄ quid haberet mysterf. Et verbū caro factū est. nec quidē poterat suspicari eū de p̄cedentib' aliqd̄ nō negaret intelligentiam ocepisse ductu p̄bie. Erat nempe platonis institutus et pithagore disciplinis. Atqz sine p̄iudicio littere videam' si verbū dei possit di' in p̄pria venisse p̄ infusio nē luminis vultus sui sup faciē mēt̄is humane. imo p̄ quandā ex v̄tero mentis incorporationē sui. Omnis itaqz res quantūcumqz subtilis sit.

Tractatus .x.

Incorporee qz nature si oparat ad simplicitate prime lucis corporea iudicat. materialis insup qz potentialis est atqz mutabilis et non purus ad. **D**u ergo prima lux influit et illabit in portione rationis super orem qua dicim' apice mentis vel sinderisim virgineam. quoniam dicam' dei verbum quodammodo incorporatum vel hominem factum propter deiformez principalis humane partis unionez per quam si Boecio credim' fiunt homines omnes. **D**ei etiam propterea genitum in quo mouemur viuim' et sumus. **E**t habitat in nobis verbum suum unigenitum et eternum plenum gratie et veritatis. **D**iscipulus. **N**on aduertebatur talis physice contemplationis applicatione que non aberraret a fide. **M**agister. **F**ides plus eleuat arcem mentis ut verbum dei inhabitet per fidem in interiori homine ut hortatur apostolus. **C**onsiderans igitur hanc uniuersam habitationem Augustinus dicit maria matrem dei decessisse primo feliciter deum per fidem quam postea per carnem. **N**on enim secunda sine prima sibi salutem attulisset deceptio. **D**iscipulus. **U**trum potuerit maria sine fide vel charitate fuisse mater dei corporalis. **M**agister. **S**i potentiam ordinatam spectes non potuit. quoniam deus hoc facere non ordinauit sed quoniam aliter ordinasse potuerit cum sit immense potentie nec impliciter contradictione ita fieri quis hec a dei potentia negauerit? **D**iscipulus. **S**unt alie questiones absque numero

Sup magnificat

sup incarnationis beate mysterio vtruta si verbum fuisset incarnatum homine primo non peccante. **S**i potest ratio tradi vincens. **C**ur deus homo sit. **I**ta enim conari videtur Anselmus cum alijs nonnullis. **R**ursus cum opa trinitatis sint indiuisa ad extra quomodo fieri potuit ut solus filius diceretur incarnatus cum similibus abundantissime tractatis per doctores quos idcirco non induco. **M**agister. **O** quanta credis perspicacitate mens marie contemplantur omnia talia conferens in corde suo qualia meruit experiri quoniam domus pudici pectoris templum repente fit dei. quando factus fuit pro salutatis sibi dici. **S**alue mater pietatis et totius trinitatis nobile triclinitium. verbi enim incarnati speciale maiestati preparans hospitium. **T**riclinitium fuit per fidem caritate formatam sed speciale hospitium per veram maternitatem ne dum carnis solius sed et mentis preparauit. **I**ntelligitur autem spiritualis maternitas in anima verbigena faciente voluntatem dei patris quam ideo frater soror et mater est ubi dei. mater virgo filia. **N**unciat hanc verbi conceptionem spiritus sanctus qui ubi vult spirat que inspiratio vel instinctus interior tenet ad animam vicem angeli qui gabriel est fortitudo dei. nam quid fortius quid uepotentius potest nunciari? **C**eterum gratia dei per Johannem significata precedit. via preparans verbo dei qui Johannes per orationem

Augustinus

Partitio

concepit est gabriel spiritus sanctus
Nihil enim habet homo humanum
in quavis potestate rationis. **I**tem
vir vel mulier vel talis filius
postquam genuerit oportet
deus factus dicitur omni
in omni potestate incertum
nec eius creatio exordium
et dei. **M**agister. **Q**ue est omni memoria
sibi cui nomen est Jobes. **I**n quo
gratia dei quomodo nullus in omni
vone naturali vocat hoc nomine.
Dico si sequitur allegoriam facta
viam sacrorum est Jobes. **I**tem
terren significat. **E**t quomodo timore
gelentis non potest occipi gratia dei
Nihil enim ad preteritum potest
quomodo rem pietatis tempore
solus in hoc debet omni sup terram
humane creaturas per mysterium
incarnationis. **E**tiam proinde in Jo
bane laetitia solum qui ex re
to patris ante laetitia genitus est
in die virtutis sue in plenitudine
vultus. **M**agister. **E**rgo ne pu
tatis est maria nihil de potentia
dei. **J**ohannis cognatus fuisse
Luceum contemplati. **M**agister.
Imo vero nec vna ista vultus
est. nec vna apert omnia. **L**uceum
scripsit quomodo maria rimaret et me
tando ruminaret ostendit ad inu
merabilia que nos latere neque
patis mandari potuerunt. **J**ohannes
fuit tanta sollicitudine
ut si per orationem supra nature
imperat. si sanctificat in vna
quomodo et contemplatione cum vna

Partitio

conceptus est gabriele sibi nunciante
Nihil enim habet homo fecunditatis
in quavis portione rationis. sit illa
vir vel mulier ut talis filius inde
possit gigni. procedat oportet. et pro-
cedat zacharias dicitur domini saturitas.
in templum positus incensum devo-
tionis. cuius oratio exaudit et occi-
pit Elisabeth que est domini memoria
filium cui nomen est Jobes. In quo
gratia dei. quancumque nullus in cogna-
tione naturali vocet hoc nomine.
Porro si sequeris allegoriam zacha-
rias sacerdotium. elisabeth lege ve-
terem significat. ex quibus timore fri-
gescentibus non potuit accipi gratia dei
Nihil enim ad perfectum perduxit lex
quousque venit plenitudo temporis quoniam
sol iusticie debuit oriri super terram
humane conditionis per mysterium in-
carnationis. Tunc precessit in Jo-
hanna lucifer illum solem qui ex vte-
ro patris ante luciferum genitus est
in die virtutis sue in splendoribus
sanctorum. **Discipulus** Ergo ne pu-
tandum est maria nihil de prenuncia-
tione Johannis cognati sui fuisse
literaliter contemplata? **Magister**
Imo vero nec unum iota dimissum
est. nec unus apex omnium que Lucas
scripsit quoniam maria rimaret et medi-
tando ruminaret offerens ad innum-
merabilia que nos latent neque scri-
ptis mandari potuerunt. Itaque si
Jobes fuit tanta solennitate nunci-
at. si per orationem supra nature cur-
sum impetrat. si sanctificat in utero
si gaudium et exultationem cum admira-

Secunda

ccxxiiij

tione parentibus attulit. si precessit christum
in spiritu et virtute helye. si sobrie edu-
cat et vestit in exemplar peniten-
tie per contemptum temporalis felicitatis et
amorem eterne. Si talia nobis inno-
tuerunt Luca ex ore marie nobis re-
ferente. nemo dubitaverit quoniam ad se-
spem plurima talium retulerit revo-
luens oculos ad proprios parentes.
qualiter angelica nuntiatione fuit
ipsis ortus suus cum vite serie. id est or-
dine reuelat ut non minus de gratiis
ab utero sibi largius collatis ma-
ria resurgeret ad gratiarum actiones que
per precursoris huius iocundo sancto quod
natalicio nuntiato. repetens crebri-
us cum exultatione spiritus canticum suum
Magnificat anima mea dominum

Explicit prima partitio

Sequitur secunda partitio

de vita solitaria Johannis quasi
super rubrica secunda de nuntiatione
sua et habitatione in deserto. Sunt
in hac partitione tres particule iux-
ta triplicem modum manifestandi vi-
tam solitariam. Et continet notulas no-
naginta

Discipulus.

Et multi fuerunt ipsi ma-
rie contemplanda circa Jo-
hannis nuntiationem in
templo. Si circa visitationem et salu-
tationem elisabeth. Si circa natiui-
tatem circumcisionem que pueri quibus
interfuisse maria creditur. simul et au-
diuisse canticum illud zacharie. **Si**
videtur dominus deus israel cum mysterijs

Partitio

penā pati. Querit em̄ laribula sede voluptatis impletio qđ q̄ fere demonstrent. et auicula qđā ostēdūt. nisi fortassis aliquos ita bestiales inuenies quos pprie neqtie publicatio delectat. p̄dicantes vt zodo- ma p̄cēm suū. et cū malefecerint gloriantes. Mouet alios animi qđam deiectio seu pusillanimitas causata p̄ frensim aut melancoliā. Multis modis quales numerat medici quos nihilomin⁹ fatent innumera- biles repiri. Talis dementatū tra- dūt expositores Daniel. ip̄m Na- bugodonosor cuius fuit habitatio cū feris. Et demoniac⁹ iste p̄ legio- nē oppressus q̄ habitabat in sepul- cris. Pueros insuper aliquos imo iuuenes et senes hac timoris formi- dine agitari sic cōstitit vt nec vidē alios vellēt. nec sese paterent facia- literintueri. Quoz tandē aliqui p̄ deserta vagātes misq; sparauerūt. Alii laqueo vel p̄cipicio vel aliē si- bi mortē intulerūt. Laudabilis cer- te verecūdia maxime puerilis q̄ in mulierib⁹ q̄ saluā rē facit malis ob- stās conatib⁹. Et ne qđ nimis. ne le- sa tandē verecūdia frons accipiat meretricis atq; verifice ille subuer- su⁹ iuuenū x̄sus. Angelic⁹ iuuenis senib⁹ sathanizat in annis. Mouet alios inanis iactantia. Alios spes quest⁹ vberioris. Alios oātū iners. Alios fantastica libertas. Alios q̄ dā feruor nouiti⁹ non s̄m sciaz vo- lens sibi met esse dux. p̄or et abbas. Alios ignorātia difficultatis here-

ff

ccxxiii

mitice vite seducit. estimātes solita- riss deesse nihil p̄ter orare deū. dū vbi segregatos se faciunt ab alijs. inueniunt semet ip̄os cū passionib⁹ durissimis luxurie. gule. desidie. et acidiē supra modum vt interim de diabolicis astutijs de visitatōnib⁹ hominū curiosis ad insolita de vi- tualiu postremo vestiūq; carentia taceam⁹. Tandē penitet eos suimet et girouagi fuit cū Cayn soluz de hēmitica vita barbā et appellatio- nē retinētes quib⁹ solitudo nō abs- tulit victa. h̄ aluit auxit et multipli- cauit qualib⁹ vicos et plateas vi- dem⁹ impleri. Terribilū hoc gen⁹ monachoz ait Hieronym⁹ beatif- sim⁹ et Bñdīd⁹. imo monstra s̄t ho- minū extra terminos bone policie depellenda. Discipul⁹. Et q̄s ad solitudinē his attentis putabit ro- ne⁹. Cōfirmas em̄ qđ opposui. Ne soli. Magister. Videto ne mali- cia plimoz paucis obsistat bonis et electissimis. p̄sus q; diuinis cul- toribus solitudinis quales in com- mēdationē fidei vocat apostolus. In solitudinibus errantes in mon- tibus et speluncis in melotis et in pellibus caprinis quales Paulus et Anthonius Arsenius Agathon Hilariion cum similibus innumeris qui naturam supgredientes osten- derunt in se ip̄is q̄ regnum celozū vim patitur et violenti rapiunt il- lud. Quid deniq; de Johanne no- stro. Quid de puero bñdīdo. quid de similibus factum sit ip̄e legis

Partitio

laudabilis hmoi tertia solitudo q̄i
sit cū domo et sine domo. Residet
itaq; solitarius in tecto quā simili-
tudinem nō siluit ip̄e xp̄s loquens
de tribulatione futura monens eū
qui in tecto est vt nō descendat tol-
lere que in domo sunt. **S**ed abent em̄
domus regionis illius tecta plana
apta deambulationi. secrete q; con-
uersationi tanq; pavimenta de la-
pidibus planis cū cemento strūta
Magister. Propositū solitarij ta-
lis est vti mundo quasi non vtatur
Nō em̄ sedit in viribus xp̄is aut
corporis aut animi posse pati solū-
tudine vel deserti vel claustrī. facit
hoc quod potest. Accipit solitudi-
nem tecti nō semper ad litteraz sed
per similitudinē. Sicut em̄ manens
in tecto nō respicit que fiunt in do-
mo. Sic nec ille solitari⁹ ea curare
vult que fiunt in mundo. **V**iuat sibi
ip̄i et deo. curā suā totam ⁊ cogita-
tum suū et suā solitudinē p̄hicit in
deum. finis suus est triplex p̄teract⁹
Prim⁹ vitare facilius peccata futu-
ra. dum non tangit picem cure tem-
poralis ne inquinet ab ea. **S**ecūds
cogitare omnes act⁹ suos in ama-
ritudine anime sue. **T**ertius prima-
re deo. videns em̄ iniquitatē et cō-
tradictionē in ciuitate et dolos et
vsuras et blasphemias in medio
eius. elongat se non corpe sed men-
te manens in solitudine. quales sibi
fecerat hester in medio palacio vo-
cans se solitariā. et cui⁹ p̄ter deuz
nō esset auxiliator alius. **D**iscipu-

II

CCXEO

lus. Contraria videt esse sibi met
hec solitudo. videt em̄ et audit ma-
la que fiunt in ciuitatib⁹. nihilomi-
nus vt dicit fugit ea. Si fugit qua-
liter illa videt et audit? **M**agister
Doceat te p̄pheta regius Dauid
dicens. Qui inq̄rebant mala mihi
locuti sūt vanitates et dolos tota
die meditabantur. Ego aut tanq;
surdus nō audiebā et sicut mutus
nō aperiens ō. **N**ō dicit surdus et
mutus. sed tanq; surdus et mutus
Discipulus. Si zelū dei habet.
quo pacto nō obuiat iniquitatib⁹?
quō saltē voce nō reclamat. nō ar-
guit. nō predicat. non inculpat?
Magister. Habet utiq; zelū sed fm̄
scientiā que docet eum ouersari in
medio nationis p̄raue que non pl⁹
sapit aut inquit q; oportet. **H** fru-
stra nitit. sed gemens intus tolerat
que nec potest nec debet arguere.
Respōdet crebro curiositati zeli sui
Quid ad te. **N**ō est tuū nosse talia
vel talia nō arguere. **N**ō eniti ōtra
istū fluuū. Curaz illā deo linque et
tuā age. **D**isc. Om̄es hoc modo
si dicere facere q; statuerēt q; ple-
queret viciosos. q; bonoz p̄fectū
pactis oīliator intēdet. **S**ācta rusti-
citas ait hieronym⁹. sibi soli p̄dest
imo dū nō opitulat alijs/obest. dū
nō est p̄ primo. strariat ei. **N**auta
dū nauem deserit nonne s̄mergit?
Damnationem p̄inde pigri serui.
nōne p̄ talento recōdito talis me-
ret ⁊ metuit. **M**gr. Cur metueret
q̄ nihil erogādū suscepit ex officio

hij zelū p̄ p̄ter

hij zelū p̄ter

Triplex de debz solitarij finis

Tractatus xi.

cu nihil ex articulo necessitatis incumbit agendū? Tradit ad vsurā talentū omne qđ accepit dū vñ illo qualiter et quousq; se lex et voluntas erogātis extendit. Si nō abutiē donis sibi traditis qñ et qualic nō oportet. profecto nō retinet talentū nō est contrarius xpo. Nō deserit nauē qui custodiā eius nō accepit. **Atuero** videant qui suis humeris officia publica vel imposuerūt vel imposita susceperūt quēadmodum reddent rationē de subditis. **Quid** ad istū de nō suis que foris sunt que iuris sunt alieni? **Discipulus.** Nonne mandauit dñs vni cuiq; de proximo suo. Nonne iussio legis est. Diliges primū tuū sicut te ipm? **Magister** Mandatū iussū qđ fatemur curare primū et diligere. sed non plus qđ se ipm. nō plus qđ deū. **Deus** certis amorez dei et primi terminis limitauit de quibus non est hic dicendum p singula. quoz debes alibi noticiā cōparasse scz in de consolatione theologice. **Discipulus.** Didici qđ fieri iuste debet qđ iustū ē. **De** nihil pdest hōi si vniuersū mundū lucret. anime vero sue detrimentū patiat. qđ predicare et arguere nemo solenniter debet nisi missus. **De** fraterna correptio nō p semp obligat. qđ sepe fit eadez correctio temerarie. dū neq; fruct; cernit neq; modus custodiē nec tempus. persona aut loc; obseruat. **Sed** apparet difficile quō manens inter alios nō incurrat ca-

Sup magnificat

sus plurimos. in quibus oportebit ipm nō solū sibi vacare. s; primis intendere. **Alioqñ** vel inutilis vel inciuilis vel arrogās fortassis aut fantasticus poterit multoz iudicio reputari. **Susurrabunt** mutuo dū viderint aliquē litteratū qđ fundit vngentum sue meditationis ad pedes vel caput **Ihu.** vt quid positio hec? **Cur** nō erogat p predicatōez in paupes ideotas et egenos? **Talia** sibi soli meditat et ruminat cur regiminis curā nō querit. **Cur** nō suscipit oblatam. quo pacto prius habitam derelinquit? **Magister.** Nihil affers incognitū sed ad alta vadenti stemnendus est ipse stemptus. nec populari rumore sed conscientie veritate vita ducenda est maxime querenti deo viuere. querenti cū ppheta dicere. **Mihi** aut adherere deo bonū est. et ponere in domino deo spem meam. **Omnis** gloria ei. **Cuius** elus? vtiq; anime deuote. filie regis et sponse ab intus est. cui p minimo est vt ab hōibus vel ab humano die iudicē sed nec se iudicat omne iudiciū suū ponēs sup eū qui dñs est. cui soli intendē. quē querē. in quem sperare. quē diligere constituit. **Qui** vult inter vos sapiens esse monet apłs **stult;** fiat vt sit sapiens. xpo. desipiat mundo vt placeat xpo. **Nam** qui volūt hōminib; seculi placere. qui ciuiles ab eis. qui beniuoli. qui sociales. qđ vt eoz verbum ponamus boni socij. blandienti lingua vocari desiderāt

Partitio
vident ne videri sui obsequium
fomici. p dicitur non p rps conu
do loquendo. detrahendo. vni
do fabulaciones. sed nō vt lra
dñe. detrahens nō adomū que fer
cogit. **Magister.** Quē erit
nobis hominū vni? qđ dicit ostē
ne. **Magister.** Ecce mihi posse
nare. sibi nō est parū neq; regib;
quōd talentū nō est inuentionum
tū. qđ nō est terrenis occupandi
bas obediendū. h; homo p quolib;
bet. sicut qđ accepit talenta totū
de singulis nō parat vt. **S; ioc;**
le ad vident salubra. tot; ad cō
uentione cordis dicitur et dicit
culata manus vel pes vel lingua.
si tūc nō opat homo aut ambulet
aut loquat. **Exeritio** h; robusta fu
erit manus et oculus ligus vt vi
dere vt possit mirari manū ad locū
ta hoc ē vni solitarij et adu. **De**
vniuersi. **Philosophia** rati
one vni; exemplaria simplici
quōd est dñs bonū. **Consonat**
omnis theologiantū tūous. **De**
terminat hoc. **Aug;** qđ vni; verita
ta videntur pferuntur est nego
tio carnis si nullus imponat nec
sit tū; hōi; ecū dicitur vt a
sustinet. **Ia** vero quāt; quis ad
hāc sit idone; vni; solitariā nō vni
nis motib; qđ ad orationē mē
vni; est ne vacet. **Multa** enim mala
docuit ostēdit. **Non** hoc qđ
locato mederi pollicis ait. **Loca**
sola nocēt loca sola cauro. **Quis**
si cū deo sed cū dicitur ratiō;

Partitio

videant ne dei imo sui constituantur
inimici. p̄dunt nempe tps comesan
do. locundādo. detrahendo. narrā
do fabulationes. sed nō vt lex tua
dñe. deteriora nō addim⁹ que ferre
cogunt. ¶ **Discipul⁹.** Quotidianus
nobis hominū videt⁹ q̄ dicit ostē
dit. ¶ **Magister.** Crede mihi posse
vacare sibi nō est parū neq; negli
gendū talentū. nō est infodiendum
terre. qz nō est terrenis occupatiōi
bus obuendū. hz homo p̄ quoli
bet sensuū q̄s accepit talenta toti
dē. singulis nō pariter vti. Si tot⁹
se ad videndū salubria. tot⁹ ad cō
uersionē cordis ouertit reddi ex
cusata manus vel pes vel lingua.
si tūc nō opat̄ homo aut ambulet
aut loquat̄. ¶ **Ecōuerso** si robusta fu
erit manus et oculus lipus vt vi
dere vix possit mittat manū ad for
tia hoc ē viri solitarij et actiui. ¶ **De**
terminat Arist. philosophica rati
one vitā cōtemplatiuā simpliciter
optimū esse hōis bonū. Consonat
omnis theologiantū chorus. ¶ **De**
terminat hoc Aug. q̄ ocīū verita
tis inq̄rende preferendum est nego
cio caritatis si nullus imponat nec
sit tñ fundit⁹ ocīū deserenduz nra
sustinenti. ¶ **Jā** vero querit quis ad
hāc sit idone⁹ vitā solitariā nō iuue
nis morib⁹ q̄ ad opationē mitten
dus est ne vacet. Multa enim mala
docuit ociositas. ¶ **Vidit hoc q̄ phi**
locapto mederi pollicēs ait. **Loca**
sola nocēt loca sola cauetō. Talis
nō cū deo sed cū desiderio rabioso

Prima

ccxxxi

otinue loqueret. Occidūt desideria
pigrum p̄fertiz sine l̄is cui⁹ ocium
mors est. Seneca teste et viui hōis
sepultura. Et **Orati⁹.** Si non inten
das studijs et rebus honestis inui
dia vel amore torq̄bere. Ceterū ne
q̄t vacare ocio cōstitut⁹ sub alteri⁹
prāte. Quo iubente fac hoc facien
dū est. **Vade** illac istac eundū est.
Obsequere subditis. istos dirige et
rege-parendū est. **Ampli⁹** si pprio
te voto cōstrinxeris ad actionis ne
gociū iā tibi vacatiōis ocīū sustuli
si. Si deniq; necessitas piclitarōis
primoz corp̄alis aut spūalis im
minet cui tu potes nō alius p̄ nūc
p̄babiliter optulari. lex necessita
tis imo caritatis a vacatione te se
parat. **Lex** postremo diuine iussio
nis inspirata te purget. sese seq̄. qua
lem hi qui spū dei ducunt̄. infallibi
liter recognoscunt. ¶ **Discipulus.**
Adtenus multa cōquesuim⁹ de vita
solitaria sub quadam fluctuatione
sententiaz q̄ ordinis cupio naturā
ip̄i. p̄bica simul et theologica rati
one scrutari descriptionē quoq; su
am in primis volo fundamentalit̄
notam esse

Sequitur secunda pars

demonstratiua post primā inquisi
tiuam de solitudine.

¶ **Magister**

Utra solitaria est vitā intel
lectual nature seu rōnalis
q̄ agit legregatiz a multis
et p̄t ocīū. ¶ **Disc.** ¶ **Cur** ad vitā

Tractatus xi.

solius nature intellectualis solitariam vitam stringis cum sit auib⁹ et bestijs aliquib⁹ sua solitudo viuendi. **Magister.** Nolui sub compendio vitam tollere omnē. que beate vite particeps esse nequit. **Discipulus.** Nunquid satis erat vt de intellectuali natura sermo fieret. ad ditione non facta. de rationali dicens. intellectualem dimittendo. **Magister.** Postulat hoc fieri proprie tas vocabuloꝝ. Cū em̄ rationale sit differentia constitutiua hominis. nec solius hominis s̄m Porphyriū platoniciū ponentē demones et angelos esse animalia rationalia. que deos vocat et oppositos ex anima et corpore. tradit p̄ immortalitatem differentes ab homine. Diffinitio nostra debuit hoc notare. quāuis aliqui rationalis dicat natura que libet que potest vti ratione et que libertatem habet arbitrij potens in opposita. Est em̄ libere arbitriū facultas rationis et voluntatis quasi liberū de ratione iudicium. iuxta quē loquendi modū. deus dicere nēdum intellectualis nature sed rationalis. licet Boetij appropriet intelligentiā purā soli deo aut veri soli generi diuino quā vsus phorū tribuit angelis intelligentiā. quos ideo vocant intelligentias et ab hominib⁹ nō penitus abstulerunt ponentes agentē intellectū. **Discipulus.** His igitur ponere in deo vitam solitariā vel socialē? **Magister.** Audies postmodū si primit⁹ expo

sup magnificat

suero de parte diffinitionis addita cum dicitur. vita nature intellectualis aut rationalis que agitur segregatim a multis et ppter deū. Nam p hoc intelligi causam formale seu differentiam a vita sociali. Causā insup finale vite solitarie nō cuiuscūq; sed laudabilis assignam⁹ ppter deū. qui deus gratia sui est siue ppter se ipm tanq̄ liber et nobilis in supremo. Ceterz natura quelibet pferim rationalis quedaz in se dicitur vita prima. si nihil etiam actualiter raciocinaret vel intelligeret actu pfecto. neq; similiter vellet. cui vite nō attribuit⁹ proprie solitariū vel sociale. sed vite que dicitur vita secūda pueniens. pfluens aut emanans ab hac vita prima. Hec aut dicitur opatio vitalis elicitā seu pducta a re que est vita prima vt anima rationalis. vel habz vitā primā vt hō. Sic intelligit diffinitio phi de aia qd est actus prim⁹ corporis phisici organici vitā habentis in potētia supple ad vitā secundā que est vitalis operatio. Sic intellexit idē phs qui posuit felicitatem hominis nō in habitu solo cum stoicis. nec in sola substantia vel natura a ponentib⁹ fata sed in optima opatione respectu optimi obiecti per optimaz potentiam optimo habitu roboratā. Sic dicebat xps. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū verū deū. et quem misisti. **Im xpm.** Loquuntur ad ipm sformiter theologi ponentes vitam eternam in eterna

Partitio
vni uisione quatuor uisum
delectationis qd huiusmodi
Post eius lampas dicitur in
finitate p̄ hanc partem et
quod de multiplici re. Quod h
ad hanc quod compleretur quod
musa fuitis quod est boni cui
lis et moralis quod mala multis
nois. ob p̄missas opationes s̄m
p̄p̄as fuitis ad luphā et ho
mōs raris. fuit ad uitas et
eos multas fuit ad uoluptatis
et hō. **Secūda.** Et hoc uita ma
que sunt in mundo qui triplici sibi
uoluntate sapientia terrenā anima
lē. diaboli. **Ampl.** vero uita
vita talis que est opatio nature ra
tionalis vel intellectualis in vitam
socialē et in vitā solitariā. de qua
p̄s sermo querit. Vita solitaria
agit nō in multitudine aut salu nō
in multitudine sed in p̄p̄a a uita
nature s̄m qd accipit uoluptas uita
ignis sui segregatio fit iudis so
le ut erat. **Jobes** quia in uoluntas
sunt ad eorum qd segregatio
sunt ad uoluntas qd uoluntas qd uoluntas
quod uoluntas. quod uoluntas
om̄ uoluntas uoluntas et huius
rū s̄m uoluntas. ad quod uoluntas
bestialitas uoluntas vel corruptio uoluntas
plexions impolit. **Ampl.** Et
ridatā sufficeret uoluntas uoluntas
onem uoluntas uoluntas. sed an uoluntas
deo et angelis s̄m uoluntas. **Ma
gister.** Si uoluntas intellectualis p̄
se uiuere nulli dubitare s̄m
et oportet aliqua uita solitare.

Particio

dei visione que fruitionē oplectitur
delectationē q̄q̄ supremaz includit.
Postremo sumptā dicim⁹ ex his di
stinctionē p̄hicz pariter et theolo
gicā de multiplici vita. Quedā est
actiua. quedā contemplatiua. quedā
mixta. Rursus quedā est bona ciui
lis et moralis. quedā mala. multis
modis. ob pessimas opatiōes s̄m
p̄rauos fines sicut ad supbiā ⁊ ho
nores vanos. sicut ad diuitias et
opes iniustas. sicut ad voluptates
et lux⁹ sordidos. Et hec iuxta tria
que sunt in mundo qui triplicē sibi
vendicāt sapienciā terrenā. anima/
lē. diabolicā. Ampli⁹ vero diuidit̄
vita talis que est opatio nature ra
tionalis vel intellectualis in vitam
socialē et in vitā solitariaz. de qua
p̄ns sermo querit. Vita solitaria
agit̄ nō in multitudine aut saltē nō
cū multitudine. sed sepatiz a turba
maxime s̄m q̄ accipit vulgus dum
sepatio seu segregatio fit i locis so
lis vt erat Jobes puer in desertis
Addit̄ ad extremuz q̄ segregatio
fit p̄pter deū ad excludendā p̄rauā
quālibet solitudinē. qualē epycure
ozū voluptatū assertores ⁊ stoico
rū secta laudabāt. ad qualē pretēa
bestialitas. moꝝ vel corruptio cō/
plexionis impellit. **D**iscipul⁹. Elu
cidatā sufficienter existimo diffiniti
onem vite solitarie. sed an oueniat
deo ⁊ angelis scire desidero. **M**a
gister. Si viuūt intellectualit̄ put
eos viuere nulli dubitare fas est. vi
uant oportet aliqua vita solitaria

Scda

ccxxv

aut sociali. Et quodē de angelis et
hōib⁹ saluatis p̄suasū satis habe/
m⁹ q̄ viuūt socialiter atq̄ ciuilit̄
Gloriosa dicta sūt de te ciuitas dei
loquitur p̄pheta de ciuitate celesti.
Concludēs. Sicut letantiū omniū
est in te habitatio. Et in p̄sa. q̄ se/
lix ista ciuitas in qua iugis solenni
tas. et q̄ iocūda curia que cure p̄
sus est nescia. Consonat aristotelis
verbū. q̄ extra celum sūt animalia
optimā vitā ducētia. s̄ si nominat
animalia largo modo intelligenti
as vel angelos. Si dicat insup eas
extra celū formalit̄ qz celū non for
māt nec tpe mensurant. At uero de
vita diuina nō ita p̄spiciū est si so
cialis fuerit estimāda. **O**bstat p̄hs
metaphysicando ponens deū pri
mū et supremū monarchā extra or
dinē totius vniuersi tanq̄ solū sin
gularem ⁊ vnicum principantē cui
nullus sociatur non plus forte q̄
si p̄ impossibile s̄m ip̄m s̄ p̄ possibi
le et verū ex positione fidei de⁹ fuis
set ab eterno sine creatura. Hec est
altissima de dei p̄mitate sententia
p̄hi. cōsonans theologie p̄ omnia
immutabilitatem et immutabilitatem
primi entis magnificans et attol
lens. **D**iscipulus. **N**onne latuit
p̄hm trinitas personaz diuinarū
in vnitae substantie. quā si cogno
uisset vtrū dixisset deum solitariuz
vel solitariā in se gerere vitam. aut
aperi quid theologica fides ex di
ctis inferret. **M**agister. fallit aut
conturbat nōnullos habentes de

informal

Tractatus .xi.

diuinitate sermonē dū nitunt pbi-
cas coaptare cōsiderationes ex cre-
aturis sumptas ad illa que deo cō-
ueniunt. que plus in infinitū discon-
ueniunt creaturarū p̄rietatib⁹ q̄
assimilent eis. **Exempli gratia.** po-
nim⁹ fide docti generationē natu-
ralē in diuinis filij dei de p̄fe deo.

*Quicquid in se
filij dei a patre fit
genitorem & cognoscit*

Querunt si generatio talis sit vni-
uoca vel equiuoca. **Quodcūq;** di-
cat instantie plures occurrent. **Ex-**
peditor via tenet que nec vniuo-
cā dicit generationē nec equiuocā.
Est em̄ plusq̄ vniuoca q̄ generas
omunicat generato. eandē quā ha-
bet naturā nedū specificaz put in
creaturis sed p̄sus ip̄az vnaz nec
specie nec numero distinctam. **Rur-**
sus non est penitus equiuoca gene-
ratio ex ista radice. quāuis habe-
at aliquod simile in hoc. q̄ ad⁹ ge-
niti est alius specie ab actu generā-
tis q̄a filiatio nō ouenit paternita-
ti. **Sed** horū cū similib⁹ declaratio
theologis remittat. **Ad** rē nostrā
venientes dicam⁹ q̄ vita dei in se
nec solitaria nec socialis. taliter exi-
stimāda est qualiter rationabilib⁹
ouenit creaturis. **Itaq;** si singula-
rem diuine nature spectes vnitatē
nil min⁹ sociale vel gregale. nil pl⁹
solitariū vel segregatum et solū re-
peries. **Si** vero cōuerteris oculos
fide purgatos ad omunicationem
diuine essentie que non in vno ab-
soluto supposito sistit s̄ fluit vt ita
loquamur pullulat aut germinat a
patre s̄m **Dionisiū** h̄is tria suppo-

Sup magnificat

sita relative distincta et hoc ex im-
mensitate bonitatis sue. **Nihil** min⁹
solū aut solitariū iudicabis. **Sic** lo-
quitur venerabilis **Richardus.** sic
alij theologi volētes deducē p̄bi-
ca ratione trinitatem in diuinis ex
immensa bonitate que ip̄ius diffu-
sua est nedū punctualiter vt in cre-
aturis sed immense. **Quin** ratione
iocūditatis. quia nullius rei sine so-
cio iocunda est possessio. **tum** ratio-
ne felicitatis et ex talibus indicijis
ex quibus societas ponatur in di-
uinis sicut et trinitas. **Est** tñ hec so-
cietas distās nimis a societate cre-
aturaz. que quālibet associate vi-
uant. non efficiunt nec sunt vnuz p
essentiā. quāuis bene dicantur cor
vnum et anima vna. vnus spiritus
per gratiam et concordiam volunta-
tum. **Colligas** ex p̄missis licebit
corrollariū pulcerrimuz de vita q̄-
libet creature rationalis. vtendo
deinceps rationali prout extendit.
ad intellectuale. sit hoc in angelis.
sit in homine pro breuitate sermo-
nis. **Discipulus.** **Dis**to cupidus
audire si quid afferas noui. **Ma-**
gister. **Audi** et vide q̄ omnis vita
creature rationalis tanto p̄fectior
est quāto magis participauerit de
vtraq; diuina vita sociali scz et so-
litaria. **Discipulus** **Quomodo** fi-
et istud. cum sociale et solitariū con-
trarias habent rationes? **Ma-**
gister. **Minime** sunt rationes contra-
rie si respectus ad varia fiet. **Alio-**
q̄n vnica dei vita non esset pariter

pruibus

Partido

socialis et solitaria vita
monstrantur quia in qua
ta laus eius gloria. non possit
vire parat rationis creatur.
Discipulus **Quid** videtur ratio
possit esse in operibus rationis
Magister **Post** q̄m vita beati
sine macula fuit excellentissime loca
le et solitaria dū vniuer. et nūc lo-
cū dū dicitur in et in ap̄on om̄ez
q̄ anglicā vā reperat glorioza
Cōtingit vna sola glorioza pulchra
columba amica sp̄sola locoz. q̄ me-
ter vico sp̄sola suo et filio dicit
et (mūda dicit) me⁹ m̄bz q̄ ego
Magister **Quid** quā tōis in q̄
creaturā in eternitate solitudine
in dōctis locoz q̄z delectat
toto coroz et ois affectu dicitur.
Et iam me nemo despicit. **Magister**
beata. **Discipulus.**
Quid de Johāne dō dicitur? **Ma-**
gister **Solitaria** in vita p̄m tam v-
tis q̄ feminis. maria magdalene.
vna egypcia q̄ fūderit. **Quid**
fuit de retinēis? vna socialis.
Quid de vna collatione dupli-
cis vna socialis et solitaria?
Magister. **Dei** iam in rebus nec
grauat reperere q̄ om̄is vna crea-
ture rationalis sit in via. sit in p̄ria
sit socialis. sit solitaria. p̄fectior et
tanto quāto magis participet et
diuine vite quā sup̄pone solitaria
reperit? et socialis suo modo.
Discipulus. **Qua** ratione sit hoc par-
ticipio? **Magister** **Disce** q̄ v-
ta gratie que reuocet dicitur et

Partitio

socialis et solitaria. cuius oppositū monstraui quā insequi vitā. tota laus. tota gloria. tota perfectio iure putat rationalis creature.

Discipulus. Quid cludere rursus possis cōficio sed apertius edisserere

Magister. Post xpm vita beatissime marie fuit excellentissime socialis et solitaria dū viueret. et nūc societate cherubin et seraphim omnez qz angelicā vitā exuperat gloriosa coniungit vna sola pfecta pulchra columba. amica. spōsa. soror. et mater vnico sponso suo et filio dicens ex sentētia. **D**ilect' me' mihi et ego illi. Inuenit eū quasi foris sup oēz creaturā in eternitatis solitudine in desertis seculoz quez deosculat' toto cordis et oris affectu dicens.

Et iam me nemo despiciet. ecce solitaria. ecce sociata. **D**iscipulus.

Porro de Johāne qd diceret' qd de tot solitarijs in vita pfiti tam viris qz feminis. maria magdalene. maria egyptiaca et sinclitice. Quid pterea de retinētib' vitā socialem.

Quid de mutua collatione duplicis hui' vite socialis et solitarie?

Magister. Dixi iam si retines nec grauat repetere qd omnis vita creature rationalis sit in via. sit in p̄ria sit socialis. sit solitaria. pfectior est tanto quāto magis particeps est diuine vite quā supreme solitariāz deduxim' et socialez suo modo.

Discipul'. Qua ratione fit hec participatio? **M**agister. Rēpe p vnitatē gratie que red dicit deiformē es/

scda

ccxxviii

sentiā creature rationalis in se et cū deo vnā facit. sic et in multiplicitate potētiāz associatō virtutū theologicaz et moralīū cū donis et beatitudinib' et fructib' et opatōib' inde sequentib' et pulcherrimaz int' societate cōstituentib' in viatorib'. sed pulchri' et pportionabilē excellenti' in beatis. Longa esset sed facilis ad aptatō ad p̄pria simul et appropriata. diuine vnitatis et trinitatis psonaz respectu vnitatis essentie rationalis cum trinitate potētiāz imaginis necnō cū virib' sibi inficis p naturā vt ita fas sit dicere supnaturalem. Metus est distinctio de natura naturante que est deus. et de natura naturata quam induit creaturis. **D**iscipulus. Consentio que loqueris de vita bonorum. sed reproboz vitam qualem dicis. solitariam an sociale? **M**agister. Ego vero neqz solitariā neqz socialem appellabo vtpote que vita nō est sed mors horrida. monstrum horrendū. Peccator ingens est qui secum dissidet. qui conuenit nulli. qui dissipatur et soluitur curis et scelerib'. facinoribus et flagitijs incessanter. sine modo. sine ordine. sine pondere mensura ve subsistēs. se odit in se. in se seuit. malus omnibus. pessimus sibi. et eo infelicus quo deteriorib' peccatis fuerit obnoxius a primo peccatore vsqz ad vltimū. **D**iscipulus. Terribile est quod loqueris. solitariam habent vitam quos opera comitantur et

Particio

sapientialis reperit in quolibet seu sub quolibet genere vite solitarie triplicis scripte. Et est vita abdicans a se quantum fert humana mortalitas que quod ob stare potest sapientie contemplatione propter deum et experientie sapientiali aut perfecti que sentiat aut sapiat quis humana civitas. Ecce quadruplicem vitam solitariam que quadruplici opponit vite socialis per rationes rationales aut obiectales sunt primas ex primis finibus et differentibus accidentibus. Et prima est appropinquatio sacerdotum vel ordinis sacri. quibus alii sunt celibes que sacerdotes vel ordinis sacri professores sed non ad sacra deputati mysteria. Secunda vita est monasterii vel cenobii vel claustrum et hominum sub triplici voto viventium. Tertia est heremi vel deserti et hominum loco segregato se continentium propter deum. Quarta vita est studii non quilibetque sed divine sapientie. Et ista est hominum apud semet ipsos contemplationem curis omnibus aliis postposita et calcata vel reuerentem omissis. quod addit propter istos que regularibus astricti disciplinis licentiam accipiunt legitime quod non exerceant in illis sed vacent otio sancto sapientie contemplatione. **Notandum.** tres subtribus autem solitudines. Scilicet in quibus facta sunt pellicano solitudinis. hec est appropinquatio heremitarum. Et facta sunt sine notitiorum in domicilio. hec cenobii vel monachis. **Vigilantia** et facta sunt sine palatioli in recto. hec pro contemplationis que super rectum in civitatibus sibi met vacantibus. **Disci.** Multe passim inveniuntur traditiones de triplici vita. Prima que solitaria de non simplicitate sed pro respectu

Secunda

ccxxix

autem ad societatem oppositam. Clericos enim celibes scimus quod tunc publice communi versantes. caret tamen icondica societate et illo consortio quod ab inicio deo constituit dicens. Non est bonum hominibus esse solam factam ei adiutorium simile sibi. quod consortium christus in noua lege tripavit non penit abdicans ab hominibus sed proferens castitatem illorum que sunt eunuchorum propter regnum dei. Qui pro capere capiunt vitam talium celibum hac ratione de solitaria. deinde plures monachorum. deinde de speciali heremitarum vel anachoritarum. Nunc de quarta vita solitaria cuius nomen non ita resonat in usu vulgari colloquii deinceps deinde. Et primo que sit finis eius specialis et proxima. **Mg.** finis que generalis est de iure vel factum cuilibet homini scilicet uniri deo pro gratia et virtutes. Iste est homini contemplatio spiritualis et proxima. nec aliter oio sibi potest tui. Non vult beneficiorum curis intendere non regimini esse spirituali propter ut sacerdotes prelati. non vult officium claustrale si fas habeat insequi. non vult in austeritate heremi se ipsum includere sed temperantem uti cibo et somno et obsequio tolerabili. vni vel paucorum. vult sufficientiam habere librorum ad intelligentiam sapientie valerium. vult aliquam sed rarissime collationem disputationis habere cum scolasticis. que vita socialis est. non sed modo solitaria nec penit tali fine. Laborant igitur multi ut intelligant et disputent. de sapore vero gustare vel negligunt vel nequeunt distenti curis aliis aut passionibus sensualibus impediti. **Disci.** Manifestum ista patebunt si

Tractatus .xi.

exempla narraueris **M**g^r. **P**arra
bo. h^{ic} p^{ri}mit^{er} explicabo finē octosi n^{ost}ri
vel sapie studiosi. Ita em̄ magis h^{ic}
nōie q̄ solitarij vocādos apparet.
Studet alternatiz velut eque p^{ri}mo
nunc intelligē quē credit fide. nunc
sape ea vel saporare p^{er} affectū que
credidit aut intelligit. **H**ic ē em̄ du
plex ocul^{us} cōtemplatiōis se mutuo iu
uās et cōsequēs. et hoc s^{ec}undū duplicē
v^{er}ū rōis sup^{er}ioris. in q̄ duplex p^{er}
create cōsistit imaginis b^eatē trinitatē.
Intellēct^{us} scz et affect^{us} siue rō et vo
lūtas. siue intelligētia veri sūmi bo
ni et sinderisis p^{er}ut d^{icit} scintilla ten
dēs i amorē p^{ri}mi boni. **E**tez post
hūc finē duplicē. v^{er}ū est posse inter
p^{re}tari q̄ sentit et intelligit q̄ntū licet
eloq̄. Multa quippe sunt arcana in
tus v^{er}ba q̄ nō licet hōi extra loqui.
Subinde q̄r^{itur} finis est in p^{ro}mp^{er}itu
dīne animi nō sp^{irit}u in opis executōe
eccl^{esi}az edificare et illūiare in toto
vel in p^{ar}te. ex his et p^{er} illa q̄ cōtēpla
t^{io} ē sapient^{er}. **N**ūc accipe p^{ri}mū exem
plū et p^{ri}cipuū p^{er} x^pū sapiētissime
multez. **L**egis itaqz de maria q̄ cō
seruabat oia v^{er}ba q̄ de x^po erant
p^{er}ferēs i corde suo. **E**cce duplicē p^{ri}
mū finē intelligēde sapie et assidue
meditāde i corde suo qd̄ intelligit
sup^{er}ior p^{er} rōis vel arx mētis. **M**o
cat em̄ sapia ad arcē et ad mensaz
Verba nēpe sapie dulciora sūt sup
mel et fauū. **I**ta si fau^{us} masticatus
dēte meditatōis rūpat et effluat in
os nō infecte mētis. **P**orro duplex
alē finis q̄ est interpretari posse cōtē
plata. et eccl^{esi}az illūiare. nōne cōgno

Sup magnificat

scit in maria fuisse s^{ec}undū doctores q^{ui}
reuelauit ap^{osto}lis et euāgelistis ea q̄
de filio suo x^po erāt q̄ntū et quous
qz licuit ei loq̄ et audire decuit ali
os vel expediuit. **N**ō h^{ic} ignorabas
o **I**gnati feruent^{er} ignite cui^{us} amor
erat te dicēte crucif^{ix}us. **E**tem sc^{ri}p^{er}isti
marie x^pifere. **V**enire inq̄t debue
ras visitare neophitos vt ex te et
p^{er} te et in te cōfirmē. **C**ui benigne
maria hūilis ancilla resp^{er}xit se cum
Jobe v^{er}eturā. **D**isc. **C**ōgratulor
in exēplo. h^{ic} sc^{ri}p^{er}ta sapie sue debuēat
vt videt posteritati relinq̄re. **M**a
gister. **R**equaqz. **I**ntelligebat etiā
tūc modestissima seiaz id qd̄ ap^{osto}ls
postea sanxit. doctrinā publicā nō
esse feminei sexus officiū p^{er}sertim re
gulare. **C**ōsūdit exēplo suo garruli
tatē arrogātē nōnullaz q^{ui}s in spū
futuras aspiciebat seiaz. **I**ntellige
bat p^{er}terea causā in filio suo x^po al
terā q̄ suā noluit p^{er} calamū et atra
mentū scribē legē s^{ec}undū deductionez
Augustini de cōsensu euāgelistarū
circa p^{ri}ncipiū. **S**cripsit eā sufficient^{er}
et adhuc quotidie scribit in corōib^{us}
fidelīū qd̄ euēturū **J**eremias p^{ro}p^{er}he
tauit. **D**abo legē meā in viscerib^{us}
eoz et in corde eoz scribā eam. **D**
Disc. **D**e doctrinis seiaz q̄siui la
ti^{us}. crebro facili^{ter} qz fallunt in visio
nib^{us} capitis sui et p^{er}fecto scienter et
subdole qnqz fallunt et fingūt. **L**o
quor ex p^{ar}te de multis. **Q**uāobrem
his omīssis dic de viris quos exu
pauit maria m^{at}r illa mirabilis femi
nee cogitatōi masculinū animū in
serēs. **N**ā pl^{ur} qz mulier bec. parū ē.

277

142

Partio
plus qz vir hoc mouit h^{ic}
angelus om̄s p^{er} motū
Magister. **D**isc. **D**e doctrinis
ta ap^{osto}ls qz ap^{osto}los nros qz
temporales n^{ost}ri qz sapia mag
naporit et ratione qz p^{er} h^{ic}
n^{ost}ri motū h^{ic} **J**erom^{us}
s^{ec}undū d^{icit} p^{ri}mo n^{ost}ri **M**ag^{ister}
s^{ec}undū d^{icit} p^{ri}mo n^{ost}ri **M**ag^{ister}
paulo post mortem suā leg^{er}at
et habitas. **E**t d^{icit} agere ostendit
h^{ic} loq̄ta in q̄libet ostēdit cū
natis. **Q**ueqz inq̄t monach^{us} q^{ui}
no sūm^{us} ep^{iscop}us. **Q**uāta sent^{ent}ia. **B**erⁿ
dugo. **R**ich. **S**temporale. **I**n h^{ic}
doctrinis qz in intelligētia inq̄ta
rap. qd̄ exemplū reinet simul q
qualis fuit vita talis cōtemplati
et sententiā de oīo in bonitate et
simplicitate et inuicem sp^{irit}us s^{an}cti
Liquet. **D**isc. **D**icit. **N**ōne illos q̄ mo
nasteria fuerūt v^{er}ba et **A**bra et
Bail^{us} et **T**omas et oīis **B**ona
uenera qz s^{an}cti nō oportet. **E**t
Mg^{ister}. **N**one tūc d^{icit} qz nulla sp^{irit}us
v^{er}ba h^{ic} d^{icit} h^{ic} qz habito mo
uenera possunt v^{er}ba h^{ic} d^{icit} oī
eū in h^{ic} d^{icit}. **E**t in toto vel ad
t^{er}tiū d^{icit} h^{ic} fuerūt t^{er}tiū in in
telligētia et cōtemplatiōi s^{ec}undū ar^{ti}
marie post cōmūia tūc p^{er} h^{ic} d^{icit}
Disc. **Q**ualem ueramen ar^{ti}
gis. **M**g^{ister}. **M**acationem de qua
Jerom^{us}. **M**acate et v^{er}ba h^{ic} d^{icit} am^{er}
liber oportet. **S**unt h^{ic} d^{icit} h^{ic} et
ta d^{icit} h^{ic} n^{ost}ri n^{ost}ri n^{ost}ri n^{ost}ri n^{ost}ri
et v^{er}ba h^{ic} d^{icit} h^{ic} n^{ost}ri n^{ost}ri n^{ost}ri
h^{ic} d^{icit} h^{ic} n^{ost}ri n^{ost}ri n^{ost}ri n^{ost}ri
h^{ic} d^{icit} h^{ic} n^{ost}ri n^{ost}ri n^{ost}ri n^{ost}ri

Partitio

plus q̄ vir. hoc modicū est. plus q̄ angelus om̄is p̄pe modū satis est.

Magister. Possem tibi num̄are tā ap̄los q̄ ap̄licos viros ip̄is cōtemporaneos. nisi q̄ sapiāz magis acceperūt p̄ reuelationē q̄ p̄ sc̄pturā rārū meditationē teste Jeronimo. Sūt affines p̄posito n̄o Augusti paulo post ouersionē suā segregat̄ habitās. Et q̄o ageret ostendūt soliloquia sua 7 liber cōfessionis cū multis. **Gregl.** insup monach̄. p̄zi mo sūm̄ ep̄s. **Pret̄ea** sanct̄ Bern̄. **Hugo.** Rich. cōtemporanei. In q̄z doctrinis q̄o sit intelligētia scripturaz. q̄o cōtemplatio relucet. simul 7 qualis fuerit vita talit̄ cōtemplatiū et sententiū de d̄no in bonitate et simplicitate et suauitate sp̄is satis liquet.

Disc. Mōias illos q̄ monastice fuerūt vite sicut et **Beda** et **Basil̄** et **Thomas** et d̄ns **Bona uentura** q̄s subitice nō oportuit.

Mgf. Nonne dixi tibi q̄ nulla sp̄s vite secludit hōies q̄n habito moderamine possint vt̄i vita hac ociosa et studiosa. **Nel** in toto vel ad tps̄ si aliunde fuerint idonei ad intelligētia et cōtemplationē sc̄pturarū marie post edomitā furiā passionū.

Disc. Quale moderamen intelligis? **Mgf.** Vacationem de qua **Jeron̄.** Vacate et videte sit. anim̄ liber oportz. Sint sensus int̄ 7 extra q̄erissimi n̄cē est si gustando vidē et videndo gustare volum̄ qm̄ suauis est d̄ns. **Ceterz** q̄lia sint tante trāquillitatis ipedimēta nouēte

sc̄da

CCCC

q̄ ad cōtemplatiuā vitā tradē se fatagūt monstrat experientia de plim̄is. de q̄b̄ radicales causas p̄hica seu medicinalis dat doctrina 7 s̄blimi ap̄t̄ theologie mystice disciplina. **Putas** officiarēt doctores p̄nōiati circa t̄palia. vel etiā sp̄ūalia monasterioz exercitia continua. **Putato** melī. q̄ sedebāt ad pedes **Ihu** audiētes verbū illī i sc̄pturis. **Sedebāt** solitarij 7 tacebāt sine cātu vel voce carnis dū cantabāt d̄no i cordib̄ suis. dū inhiabāt in supna fluenta/ fontis vite. dū i ocio suo sine negotio laborabāt et negociabāt p̄ se et posteris in intelligētia sapie salutarī. **Pr̄t̄e** illis verbū **Scipionis.** Nunq̄. min̄ sol̄ q̄ cū sol̄. vt q̄ poterāt aptis oculis ac pedib̄ h̄mētis expeditis inserē se toti mūdo p̄t̄itoz. p̄ntiū atqz futuroz. tā eoz q̄ vident̄ q̄ eoz q̄ nō vident̄ q̄lia s̄ sp̄ūalia. **Cesserūt** ob hoc nō nisi pastorali cure habite. **Alj** oblatā suscipere noluerūt. vtētes parabolica similitudine. de lignis cōstitūe volētib̄ sibi regē quib̄ assensit ram̄ nō oliua. nō fic̄. nō vitis cōtēte dulcedine fructus sui.

Disc. Habet multā cōfitionē si **Platō** stat̄ in vita actiua sit p̄fectioris em̄inētio/risqz meriti q̄ solitarioz cōtemplatiuoꝝ vita. **Qua** sup̄ re **Grifostl.** sup̄ **Basil̄** dialogisans p̄fert absqz dubitatione p̄sulatū.

Mgf. Nolum̄ ad p̄ns istā s̄bintrare litē vtraqz vita certe cōtemplatiua et actiua pulcra ē. **Utraqz** meritoria. vtraqz del

Tractatus .xi.

donū. vtraq; distributio spūssancti
vtrunq; necessariū est mystici coz/
pis ornamentū et membꝝ. **Legat**
elegantissima similitudinē istī deu/
ctio p ap̄lm ad Rhomanos atq;
Corinthios introducta quam nec
Aristot. nec Plutarc^o siluerūt. **Cō**
tēplatiū te constituit deus. noli altū
sape sed time. **V**ide ne casus hinc
grauior fiat quo mens alti^o fuerit
elevatora gemens illud. **E**t eleuās al/
listi me. **C**auē ne montē ascendere
coneris vñ tanq; fulgur videbat
xp̄us sathanā de celo cadentē. **S**i
constituit^o es in lecto contemperationis
ociose. si mysteria noueris omnia.
si posueris in celo nidū tuū. si caput
tuū nubes tegerit. tu ad vnū statū
supbie reprob^o a charitate factus
detraberis in abyssū et tanq; ster/
quiliniū in fine p̄deris qñ ille acti/
uus iudicio tuo mundan^o totus. p
difficiles distrahit^o actiones. morda/
cib^o attritus curis. celestia nec intel/
ligēs nec sapiens suscipiet^o humilia
tus in celū. agēte misericordia illi^o
qui suscitatur de puluere egenū et de
stercore erigit pauperem vt sedeat
cū principib^o et solū glorie teneat.
Ambulet vnusq; q; uocatione qua
vocat^o est in timore et tremore. **N**e
mo iudicet alienū seruū p quo xp̄s
mortuus est. **S**uo dñō stat aut ca/
dit. liberat^o es a cura seculariū acti/
onū nō incūbit tibi regimē panxiū
p̄ximoz. tibi tue q; saluti vacare
ocessum est. **V**aca igit^o gratis deo
Laborantes ip̄os suua precib^o assi

Sup magnificat

ouis. memineris iudicioꝝ dei terri/
biliū sup filios hominū. qui quozū
vult miseret. **E**lemens inquit ero in
quem mihi placuerit. **D**eniq; p cō/
cluso tene q; qui fuerit humilior ac
vilior in oculis suis apud deum re/
spiciet illū xp̄cius. et misericors de/
us qui per os loquitur p̄phete. **A**d
quē respiciā nisi ad paupculū et cō/
tritū spiritu et tremētē sermones
meos. **D**iscipulus. **R**ōne maledi/
ctus qui partē suā facit deterioꝝ
Cur nō igit^o quilibet aptus sedere
ad pedes **I**hu et audire verba ei^o
in ocio cū maria partē optimā iu/
dice xp̄o **I**hu sibi querit? **C**ur non
implebit hortationē sapientis **P**re/
curre prior in domū tuā q; illuc ad/
uoca te. et illuc lude q; age oceptio/
nes tuas. **E**t iterum. **F**ili in paucis
sunt actus tui et in tpe ocij scribe sa/
pientiā cui^o ouersario nō hz ama/
ritudinē. cui^o aspectus pulcrior est
sup solem. cui^o amore **J**obes puer
allectus confortabat^o spiritu et erat
in desertis. **M**agister. **A**ttonde
quid sequit^o vsq; in diem ostensiois
sue ad israel **T**ra q; nō licet hominē
sepe esse vt vult. **S**pūs vbi vult sp̄i/
rat. distribuens status. ordines et
gradus nō put homo sed put ip̄e
vult. **E**rat **J**obes in deserto sed nō
nisi quousq; voluit deus ip̄m osten/
dere in israel. et p̄dicare. et predicā/
do subire martiriū. **E**theri^o specu/
clausus vinculat^o in archipresulē lu/
gdunens. rapt^o fuit **A**lij institefēt ecō/
tra seculi curis quos depulit spūs

Magnificat
Remo vñ secusū religio
patem iustū post archiep̄m
nē. Sic igit^o hominū vice
his ē ranc adūe nū solitari
tio demerit. **M**ales saluati
deus motis in fūdo negotio
quibus vñ curis nū agallie
Discipulus. **E**t nichilominus re
tibus bonis nōe fas est apud
hominē volitare q; mō salū
te p̄re op̄is in se quēdō hz
et aliamq; omni qualitatē
Magister. **V**idē fas est vt in omni
bus conuictet^o vñ vt q; cog
nitionē muneris grātia cognoscit
et magnificet audior. **S**ic egi p̄
certima mulex magno ip̄o vñ
ultima. **E**re mōt^o et hoc b̄uā me
dicent omēs generationes. q; hinc
mibi magna qui potis sūt. **E**t quo
fecere merito iurāt. **E**t sancti no
nē aus sup̄lem p̄. **E**t ad v̄tū
fūo h̄c r̄uocari. **V**irgo n̄ h̄
de qua nomen est dei s̄ctū ocepit
s̄ctū s̄ctū. **D**iscipulus. **A**mbles
igit^o vñ quousq; nūera vice solita
rie vñe s̄ctū v̄tū in p̄tētib^o
eā h̄c h̄tūmo h̄c in d̄m̄o. h̄c
h̄c r̄ctū in h̄tūo quā h̄c p̄tū q; u
tūtra p̄tū in electos n̄ h̄c h̄tūo
tas in reprobos solitarios talū col
laudatione montret^o vñ in p̄tū
ra vñ speculo. **E**ntū est illud d̄m̄o
In h̄tūo b̄n̄ r̄uere est s̄ctū la
tūto. et male s̄ctū d̄m̄o h̄c
vñ gloriēt in d̄m̄o. **M**ale r̄ctū
et q; ouerat^o in aio n̄ h̄c vñ h̄c
lūm̄o extollat^o p̄ctū quib^o r̄ctū
vñ a d̄m̄o. **E**t q; r̄ctū h̄c h̄c

Partitio

Attende istū secundū helizeū prius arātem. iustū post archiep̄m lugouneſi. Sic igiſ hominū vite mirabilis ē nunc actiue nūc solitarie mutatio dextere excelli. Multos saluauit deus medijs in fluctib⁹ negotiorū / qui litus oſij tenētes naufragassēt

Discipulus. Et nihilominus ex duobus bonis nōne fas est apud homines deliberare qđ meli⁹ saltē de genere opis in se quitqđ sit de circūstantiāz omniū qualitate? **M**agister. Itiqz fas est vt in omnibus honorificet deus. vt qz p cognitionē muneris gratia cognoscat et magnificet auctoz. Sic egit pulcherrima mulier magno spū vidēs vltima. Ecce inqđ ex hoc beatā me dicent omnes generationes. qz fecit mihi magna qui potēs est. Et quo fecerit medio iunxit. Et sanctū nomē eius suppleri p̄t. Et ad verbum istud fecit retorqueri. virgo em̄ si de qua nomen est dei s̄ctū cepit s̄ctū sanctorū **D**iscipul⁹. Laudes igiſ vel paucas numera vite solitarie qualis esse debeat in p̄sistentib⁹ eā. sit in heremo. sit in domicilio. sit in recto seu studio qua scz dei gratuita pietas in electos. iusta seueritas in reprobos solitarios tali colaudatione monstret velut in pictura vl speculo. Scitū est illud Augl. In heremo bñ viuere est sūma laudatio. et male sūma damnatio Bñ viuēs gloriēt in dño. Male. verecū deſ et ouertat in aio nedū vitā solitaria extollat p̄conijs quib⁹ caret audiat a dño. Ex ore tuo te iudico

.ij.

CCXXXI

serue neqz **M**gr. sedus pictoz vt speciosissimaz vite solitarie pingat imaginē. suades. faciat h⁹ nō nra turpitudine sed p̄p̄ius eius sermo frequenter a maria contemplet⁹

Incipit tertia pars colaudatiua vite solitarie.

Ego illa sū vita solitaria que de terrenis hōib⁹ celestes. de carnalib⁹ spiritales cōstituo. Ego disp̄siones israelis cōgregabo. p̄p̄ quas dei fili⁹ segregat⁹ a p̄ccozib⁹ et excelsior celis fact⁹ descendit in aulā secretā et clausā vteri virginalis. Concluserā in oratorio cubiculi matrē ei⁹ solitariā qñ salutata est ab angelo qñ respondēs. fiat mihi s̄m verbū tuū. cepit mor. eternuz verbū caro factū ē. Nouū tūc fecit dñs vt mulier circūdaret virū cui⁹ nomē erat oriens q̄ vere est de⁹ abscondit⁹ que ab eterno cōtinebat s̄inus p̄fis illi⁹ q̄ solus est ⁊ aliū non hz cui soli honoz et gloria p̄ desertata spaciōsa qz seculoz. Ego ista sū vita solitaria p̄ quā omnia facta sūt et in qua omne qđ factū est nihilomin⁹ vita erat h̄ nō altera ⁊ altera vita. Ego vitā istā dū caro facta ē feci seorsū a turbis p̄notare plures solū in orōe dei. Multiplicauit in solitudine panes. supauit i deserto diabolū. sol⁹ cū feris habitās et te iunās. nihilomin⁹ comites fuerunt angeli ministrātes. dū humano crebat cōsortio. Dū trāfiguratois ostēdit gloriā seorsū tres t̄modo

Tractatus xii.

duxit in montem vbi tandem leuātes oculos neminem viderunt nisi solū Jhm qm̄ a contemplatiuis sola salus p̄ offe qđ inspicūt cogitat. Sol⁹ et auulsus a secretissimis etiā aplis ter orauit patrem. et fact⁹ in agonia prolixius qm̄ sudauit rozē sanguineū. qm̄ apparuit illi angel⁹ de celo ofortās eū nō auxilij necessitate s̄ dispensatiōe mysterij. Quis dedit puero Jobi locū amplū in solitudine. q̄s aluit in desertis. q̄s solitariū ofortauit. q̄s mysteriū baptismatis sibi fūelauit ⁊ disposuit. **A**derā ego cūcta disponēs. Carebat illic puer Jobes solatio nutritis. et parētū. nō sedebat sup ollas carniū. vino nō estuabat nō vestiebat mollib⁹. vxorem nō habebat. **A**deram sibi p̄ omib⁹ et p̄ omnia ad solaciū. victū. vestē p̄ciosā. **D**eniq; qualē quesuit sapiens assumē sibi copulauit sapientiā et mysticaz ab Isaac sponsā sunamitē que in cōdium patris sonat in sinu reposui. **P**orro quid de p̄mo illo formato **A**dam. dictura sum qui tam diu saluus mansit q̄ diu solus. **P**ata fuit mulier in auxiliū. mox illū detrusit in exiliū. **R**apt⁹ est **E**noch in solitu dinē paradisi terrestris ne malicia immutaret et subuerteret cor ip̄i. **P**lacita em̄ erat deo aia illi. **P**ropterea p̄perauit eū deducere de medio iniquitatū. **S**edebat **A**braam solus subter ilicez mambre qm̄ tres vidit et vnū adorauit. **P**ostmodū gradiens solus audiuit ab eis my

sup magnificat

steria. **S**olus erat dū ritū circūcisi/ onis accepit a dño. **V**idit angelū in solitudine. **A**char ancilla que de puteo visionis refocillauit puerum morientē. **J**acob solus primo vidit scalā cū angelis descēdētib⁹ ⁊ ascēdētib⁹ et typum dom⁹ dei. **S**olus cū angelo luctat⁹ ⁊ meret⁹ benedici. meret⁹ noie nouo q̄i mutat⁹ in virū altez insigniri. **M**oyse iste magn⁹ legislator didicit in solitudine visio nem magnā rubi ardentis patrationem miraculoz. accepit populi li berator ⁊ deus pharaonis instituitur. **P**ostmodū solus cū solo deo vocatus ab eo de medio caliginis loquens sicut amicus ad amicum. tabulas legis accepit. **D**eerant pannes in deserto. arida erant omnia. **E**go vero nō desui manna pluens de celo et aquas p̄ducens de saxo durissimo. **P**ostremo aggregauit mihi p̄phetas et filios. p̄phetaz non sine mirabilib⁹ multis quoz vitaz p̄sertim helye imitat⁹ puer noster **J**obes erat in desertis sepe ofortatus spū nō minus q̄ helyas. **N**ūc circūductis vsquequaq; oculis vido deo turbā magnā solitarioz. turbam fugientū. **P**aulus sub palma oclusus pasciē eius fructū. folijsq; vestit⁹. bibit de fonticulo caua manu. **M**ilitat ip̄m p̄tin⁹ migraturū magnus ille solitari⁹ **A**nthonius. cui⁹ eulogiū est nō posse extra solitudinē monachū viuere. nō magis q̄ in arido pisces. **M**igrat arsenius in hēmū ab āgelico iussu dicēte sibi

Partio

Arisei fuge totius et mundum
uaberis. Multos hōmō dicitur
multitudine caritatis quasi non
liberi raptus raptus raptus
mōi raptus raptus raptus
narratis ēs apollis raptus raptus
Ego bone Jho q̄ minima loquitur
nouū filium p̄ccatorem q̄s recipi
q̄s alit q̄s salubrit̄ infirmū ad bea
tū oīū locatē recto calle p̄ou
p̄dicte in sapia quā dicit. Tu ca
re m̄ in p̄mis. O uita locū solita
ria. tu hūcipas vltim vnaquāq;
sua ad te q̄ me diligit me q̄t m̄
colit. ad me vigilat sine fide. **L**
bico hōp̄ez in celo lando. et erudi
tis interū cogitōib⁹. **F**ugio hū
fugio secularē occupatū. **N**ā q̄ m̄
bi locatē cū lealo. q̄ parat me
reulo. non dīp̄tis mēte corōis. **L**
Et uentes implebe bonis q̄ ap
pono mēte laudimā. p̄al cōctis
et dīp̄tis dīp̄tis. **E**uloge ignur
p̄p̄ozales aimes que me hinc. me
tunc. **D**uc cū uerū in solitudinem
hūloq; ad cor. **L**entē lada eā
et dīp̄tis ad uerū solitudinis tue
q̄ m̄ lada sūt vbera tua vino ter
rene dīp̄tatōis i comētiōib⁹. **T**ur
bulētis. **S**i in ambrat. in magis
si in mirabilib⁹. **L**uper se si non tū
ter sentit. si p̄ p̄uiriā innocētia. nō
ut puer **J**obes in desertis su r̄ p̄
et israel vidēs dñū quē ip̄e hūloq;
recordat⁹ mie sue. **E**te talis aia h̄
bladāta sup m̄re sua egrediat⁹
brez qm̄ ignot se palcat h̄m̄
uae leudoū affedūi turra tabe
reale p̄siozū m̄p̄anoū. **E**uiv

Partitio

Arsent fuge homines et tace et saluaberis. Multos hmoi ctenentes multitudinē ciuitatū quasi onagri liberi ruptis vinculis vicioꝝ nec clamorē exactoꝝ audiētes oñdūt ipē narratōes q̄s appellāt vitaspatrū. **S**z o bone Jhu q̄s minimā loquūt meoꝝ filioꝝ portionem q̄s recepi q̄s alui q̄s salubriē institui ad beatorū oim̄ societate recto calle pduxi dicēte m̄ sapia quā dilexi. **T**u cara mihi in p̄mis **O** vita soroz solitaria. tu suscipias velim vnāquanqz aiarū ad te q̄ me diligit me q̄rit me colit. ad me vigilat sine fictiōe. **H**abito siq̄deꝝ in ocio sancto. et eruditis intersū cogitatōib⁹. **F**ugio fictū fugio secularit̄ occupatū. **N**ā q̄ mihi societas cū seculo. q̄ paruul me reuelo. non disp̄sis mēte cordis sui. **E**surientes implebo bonis q̄b⁹ appono mensā lautissimā p̄cul eiectis et dimissis diuitib⁹. **S**uscipe igitur paupculaz aimaz que me fitit. me esurit. **D**uc eā tecū in solitudinem illic loq̄re. ad cor ei⁹. **I**bidē lacta eā et inebria ab vberib⁹ solatōis tue qm̄ melioza sūt vbera tua vino terrene delectatōis i comestatōib⁹ turbulētis. **S**i at̄ ambulat in magnis si in mirabilib⁹ super se. si non hūilit̄ ter sentit. si p̄ pueritiā innocētie. nō vt puer **J**ohes in desertis. sit vt puer israel vidēs deū quē ipē suscepit recordat⁹ mie sue. **S**it talis aia sic ablaetata sup̄ m̄re sua. egrediat̄ et abeat. qm̄ ignoat se. pascat hedos suos fetidoꝝ affectuū iuxta tabernacula pastorū mūdanozū. **E**surū

.ij.

ccxxxi

at filiōs porcoꝝ in regione lōginq̄ egestatis. nec sit q̄ det vñ v̄eter lu⁹ impleat̄. **S**i se magnū iā aliq̄d exiſtimat quo de⁹ indigeat ad pascēdū oues pascue sue. p̄rūpat ad auxiliandū om̄ipotentē eo nō trahente. **S**i p̄ptēa q̄rat exitū solitudinis vel horreat introitū c̄nce p̄cul inutilē cū hac arrogātia scz q̄ neqz salutē sibi. neqz iocūditatē allatura ē tibi. **S**ale nimirū p̄pe deteri⁹ ē insatuato p̄ defectū. **A**tuēo si te querat te oplexet i simplicitate cordis. sis ei paradisus in b̄ndictionib⁹. sis ort⁹ oclusus. sis fons signat⁹ cui⁹ nō deficiēt aque. **H** sit ei desertū i stagna aquarū salientiū in vitā eternam. **O**ñde ei factē tuā q̄ intrinsec⁹ latet sub pallore et squalore tribulatōis corporalis. **S**onet vox tua dulcis in aurib⁹ ei⁹. **E**t dic. **E**go sū illa otemplatōis mater p̄ximioꝝ deo. vilu p̄ spicatioꝝ venustate pulcrioꝝ. securioꝝ. sedacioꝝ. suauioꝝ. p̄manētioꝝ. deuotioꝝ. familiarioꝝ. verioꝝ. p̄cicioꝝ. diuinoꝝ. finalioꝝ. et ideo p̄fectioꝝ. amātioꝝ et amatioꝝ. simplicioꝝ. intimoꝝ. purgatioꝝ. clarioꝝ. timozatioꝝ. hūilioꝝ. obsequētioꝝ. citi⁹ impetrās plus essentialit̄ merens. secūdi⁹ p̄lificās. cui⁹ ad extremū finis tot⁹ et assidu⁹ est magnificare deū. **D**iſcipul⁹. **J**ocūde sūt laudes iste sed hz dubitationē ista laudis particula scz q̄ vita solitaria sit plus essentialiter merens. secūdi⁹ q̄ p̄lificās. **Q**uō fiet istud vt q̄ sol⁹ est sit i plefecūdioꝝ. formosioꝝ ē rachel. nūq̄d lya secūdioꝝ? **M**gr. **E** mēita q̄dā

Tractatus xii.

sunt et plificationes quas dicere possumus accidentales. Sic enim huius distinctio theologica de duplici premio. vocat unum essentiali, accidentale alterum. Radix meritum cum suis plificationibus et primis consistit essentialiter in caritate quae quantitate merito dat et premia essentialiter iuxta sui magnitudinem. Porro sunt exteriora opera quae habentur ex multitudine et utilitate pueniente circa primos accrescunt sepe puenit spirituales ex orationibus et bonis factis aliis. quo fit ut euangelica pauper vidua quaeuis plura omnibus miserit in gazophilacium dans minuta duo Magna tamen exterior largitio cum ministro caritate potest sibi facere amicos. peccata redime. Juxta illud. Redemptio hominis proprie diuitie. Sed et operatione eternorum talia non magna sunt. Est expressum verbum gregori qui rone theologica suffragatur quod contemplatiua maioris est meriti. **Discipulus.** Contempsit obiectionem meam tua distinctio de duplici merito. Sed alta suboritur. Quare Jobes baptista optima parte dimissa quam contemplando tenebat in deserto ad seculum venit ad predicandum simul et baptizandum. imo et herodem arguebat adulterum? **Magister.** Obedientia sic impulit qua scripta contemplatio solitudinis noxia est non meritoria. Contemplatae frequenter id ipsum offerens in corde tuo **O** sapientissima fecit placuit in deserto Jobi quod diu sibi licuit habitare solitarii. Placuit et obedientiam illi quae se misit baptizare seu viliibili forma fecit hoc ut probabile est

sup magnificat

seu secreto sancti spiritus afflatu proferat est. Consequitur in hemo virtutes quae directionem sibi offerret in seculo sobrietatem in victu. austeritatem in vestitu. lucem simul et ardorem in affatu et effectu. Erat enim lucerna ardens et lucens. Erat stabilis non ut arundo agitata vento. Erat in predicando discretus variis precepta per qualitate dicendorum. Erat regula viuendi ceteris quam prius incepit a se. non imponebat onera grauiam penitentiae quam prius ipse non tulisset super se. non docebat seu loquebatur ex prophetis quam quae loquitur ex prophetis me dicitur est. Sed quae luctu explicuit in visione colubae signatis spiritus sancti. in voce paterna de nube ad filium. primam via strauit penitentiae non per temporalia aliquid sed eterno celorum regno. **Prima vox** quae de christi verbis colligitur ex euangelis per illam dum puer inuenitur in templo dixit. Quid est quod me quaerebat. fuit ad Jobes ad quem baptizatur aduenit dum prohiberet eum Jobes. Sine inquit modo. Sic nos decet implere omnem iustitiam. Et quod omnis iustitia si non humilitas inferiori se subiciens sicut e contrario omnis iniustitia superbia est superior se proferens? **Discipulus.** Est ne putandum quod beatissima virgo visirauerit unquam in desertis cognatum Jobes et filiolum quodammodo sustinuit in utero dum sanctificatus est quod per uterum dum natus et circumcisus est? **Magister.** Visitasse eum cum Iesu filio et Ioseph pie credi potest dum in desertis ieiunauit christus per baptismum. si istud sathana est autem aggredi diuersis temptacionibus non est incredibile Jobes ei impulsus?

Partio
notem non trahere quam
vincit et vincit cocina odore.
Dicitur ut alius tunc nos
curio tractat ad reportum dum lup
rie inplacitio operari hinc sermo
nisi in partibus numerallit
fuit? Quo certitas si per totum
sigilli ceterum in capitula vel
nitas notatas in quos ut rui
pgei hanc? Hic illa sicut et
satis recognatio per sua miri
nam? forte euemio ad scriben
dum sicut inq. solitudo et orem
placitio explicat. vplacitio ma
rie per singula. Mirat ipse manit in
forma. habet abito quae ruminet de
te meritoris viget ang. ruminata
vindo calce caritatis si non cum
pferit ea quae locum est dicit ad abusa
pferit in et letitiam? quod est rpius
in alia sicut. Explicat tractat? et

Incipit tractatus xii.
plona mare per soliloquium summa
tunc colligitur sermo huius cantici
cetera mare per nomias cetera
quasi per placitum deos teraco
dum. Siquis vult hinc vult
ab isto frequenter in quolibet
placitio. Gloria per. Sicut et. et.
Prima nomia
Significat aut mea vira
Iste quod quae magni
cus est in sicut. quae
cit mibi magne quae poie
hinc sanctum nome est. Et ruitant
me me in deo quae factum est salua
runt? Ibe me. quae rpepe tunc

Partitio

exortem nō trāsisse quaten' pbat'
vincēt et vincēs coronā adq̄reret.
Actū vt aspicias diurna nos lo/
cutio traxit ad vesperū dū sup ma
rie orēplatoib' cepam' h̄re sermo
nē. et vir paucissimas numerasse suf
fecim'. Quid existimas si p totum
euāgeliū cōtextū fm capitula vel
rubricas notatas in q̄tuor vt vnū
pgredi studēm'. Eset ista s̄cta et
salubris recogitatio h̄ p sua infini
tate min' forte veniens ad scriben
dū. Nō sūt itaq; solitarhs et otem/
plātib' explicāde orēplatiōes ma
rie p singula. Mittāt ipi manū ad
fortia. habēt abūde q̄s ruminēt dē
te meditatiōis digerātq; ruminata
viuido calore caritatis si nō otem
pserint ea q̄ locut' ē dñs ad abraā
p̄ez n̄m et semini ei' qd̄ est xp̄us
in secula Amē **Explicit tractat' xi**

Incipit tractat'. xii. **I**n

persona marie p soliloquiū sūma/
tim colligens sensum huius canticī
canticorū marie per notulas centū
quasi per psalteriū decies decacor
dū. **Supradictis** his duob' h̄sicul'
ab ecclia frequentatis in quolibet
psalmo. **Gloria p̄i. Sicut erat. ꝛc**

Prima notula

Magnificat aia mea dñm
Iuste quidē qz magnifi
cus est in s̄ctitate. qz fe
cit mihi magna q̄ potēs
est. qz sanctū nomē ei'. **Et exultauit**
spūs me' in deo q̄ fact' est saluta
ris me' **Ihs me'**, qz respexit humi

.i.

ccxxviii

litate ancille sue. ecce em̄ ex hoc be
atā me dicēt oēs generatiōes. **Un**
gularia sūt hec mihi magnifica. vñ
singulariter magnificat aia mea
dñm. vñ exultauit spūs me' in deo
salutari meo **Sūt** alia q̄ magnifice
fecit et opat' vsq; modo generalit'
p decursus seculorū. **Magn'** ip̄e do
min' et laudabilis nimis cui' ma/
gnitudinis nō est finis. cui' sapien
tie nō est numer'. cui' nō est termin'
in bonitate. qm̄ mia ei' a p̄genie in
p̄genies timētib' eū. **Quia** fecit po
tentiā i brachio suo disp̄sit supbos
mente cordis sui quia deposuit po
tentes de sede et exaltauit hūiles.
Esurientes impleuit bonis et diui
tes dimisit inanes. **Suscepit** israel
puep̄ suū recordat' misericordie sue
Sic locut' est ad p̄res n̄fos abraā
et semini ei' in secula. **Sub** hoc ver
suū denario meū ostituit' psalteriū
decacordū. placz imitari p̄ez meū
Dauid regē q̄ post necē **Holiath**
dño victoriāz non ingrāt'. **Deus**
inq̄t canticū nouū cantabo tibi. in
psalterio decacordo psallam tibi.
Bonū sane est ofiteri dño ⁊ psallē
nōi tuo altissime in decacordo psal
terio cū cātico et cithara. **Diuidit'**
hoc psalterium in duos tonos seu
partitiones que ex **Tetracordo** et
hexacordo reddūt decacordū **So**
nat magnifica dñi specialia in te
tracordo. porro magnifica cōiter
largita cātant' i hexacordo **Magni**
ficat igit' aia mea dñz qz me dñm
ostituit fm nomē meū **Maria** nepe
sua interpretatōe dñaz insinuat **futu**